

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDEKEN:

Egy évre 36 kor.
Fél évre 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra 3 kor.

Nyilttéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, május 22.

Százezer embert vesztek az olaszok

(Áthelyezik az olasz offenzívát más frontra.)

Budapest, május 20. (Vasárnap hivatalos.) Olasz harctér: A tizedik isonzi csata tovább folyik. Az olasz gyalogság tegnap a délutáni órákig meglehetősen tétlenül viselkedett, annál hevesebb volt főleg a Tolmein és Görz közötti területen a tüzérségi harc. Ennek a szakasznak északi szárnyán ágyúinknak együttes hatása az ellenséget, amely Quzza mellett göresősen tartotta magát a folyó balpartján arra kényszerítette, hogy az Isonzón át visszavonuljon. Délután három óra után az ellenséges gyalogság Vodice mellett ismét rendkívül erős támadásba kezdett. Bösz harcokra került a sor, amelyekben ember-ember ellen küzdött, míg végül órák hosszat tartó viaskodás után vitéz csapataink győztesek maradtak. Az olaszokat ellentámadással leg súlyosabb veszteségeik mellett levetettük a magaslatokról. Hasonlóképp meg hiúsultak az ellenségnek Görztől keletre a Rózsavölgy két oldalán indított előretörései. A Karszt fensíkon egy rohamcsapatunk három tisztet és harminc főnyi légénységet hozott magával az ellenséges sáncokból. A vezérkar főnöke.

Budapest, május 21. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti és délkeleti harctér:

Lényeges esemény nem volt.

Olasz harctér:

Az ellenség az Isonzónál tegnap folytatta támadásait, melyeknek főszüla Vodice és Salcano közti állásaink ellen irányult. A támadók minden erőfeszítése eredménytelen maradt. Az ellenség délelőtt kétszer vezette rohamra tömegeit a Monte-Santo ellen. Első támadása megsemmisítő tüzünkben összeomlott, mielőtt kifejlődhetett volna. A második támadás alkalmával az olasz osztagok a Monte-Santo kolostor közelében utat törtek, pergőtüz által szétlőtt árkaikba. Derék csapataink, köztük a marburgi népfelkelők az ellenséget ellentámadásban szuronyaikkal üzték vissza. Az olaszok este tüzérségi előkészítés nélkül széles arcvonalban hatalmas támadást intéztek ellenünk. Vodicenél sikerült a rohamoszlopoknak súlyos veszteségeik árán a magas hegygerincet megmászni, azonban a régi jó hírnevű 41. gyalogezred akkor rávetette magát tulnyomó erejű ellenségre és azt elkeseredett kéztusában futásra kényszerítette. A Monte-Santo ellen harcba vetett olasz hadosztályokat már ágyutüzünk árkaiba üzte vissza. A tegnapi harcokban több mint kettőszáz foglyot ejtettünk és négy géppuskát zsákmányoltunk. Karszt-csapataink hadialakulásának rendkívüli sokfélesége lehetlenné teszi, hogy már ma név és állomáshely szerint kiemeljünk minden egyes csapatkötéléket, amelyeknek a nap sikerében kiváló részük volt. Repülőink légi harcban öt olasz repülőgépet lőttek le, a délnyugati arcvonal több szakaszáról nincs különös jelenteni való. A vezérkar főnöke.

Zürich. Az idegen katonai attasék Rómába visszatértek. Milanói lapok általánosságban beszélik, hogy az Isonzo támadást stratégiai okokból áthelyezik.

Rotterdam. A Daily Telegraph jelenti: Az ellenség állásai az Isonzo front harei tevékenységének folyamán olyan erőseknek bizonyultak, hogy az olasz vezérkar kénytelen lesz lemondani a támadásról. Svájci lapok katonai kritikái az olaszok veszteségeit legalább 100000 emberre becsülik.

Luganó. Mig az olasz vezérkar jelentése Bodrezi hidfő feladását és az Isonzó jobbpartjára való visszavo-

nulást önkéntesnek nevezi, addig az olasz harctéri tudósítások arról számolnak be, hogy tulnyomó osztrák-magyar csapatokkal igen heves ütközetek voltak. Szemben az olasz vezérkari jelentésben gyakran előforduló amaz állítással, hogy az osztrák-magyar ágyúk pontosan Görz kertjei ellen voltak irányítva, megállapítható, hogy az olaszok Görz számos kerjében ütegeket állítottak fel és az osztrák-magyar tüzelés szükségképpen irányul ezek ellen.

Berlin. Svájci táviratok szerint az olaszok olyan csapatokat is tüzebe vetettek, amelyeknek kiképzési ideje csak júliusban járt volna le.

Luganó. Az olasz államvasutakon a szénhiány miatt körülbelül 400 tehervonatot elvontak a forga-lomból.

Budapest. A sajtószállásról jelentik: Azzal az olasz hírrel szemben, hogy az olasz flottának sikerült a legutóbbi három héten tizenhárom osztrák-magyar buvár hajót elsüllyeszteni a Földközi tengeren, kijelentik, hogy 1917-ben csak egyetlen egy buvárhajó nem tért vissza, úgy, hogy ennek elvesztésével számolni kell.

Erős angol és francia támadások.

Berlin, május 21. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

Az angolok tegnapi támadásait az Arras-Cambrai-i országút mindkét oldalán 12 kilométernyi arcvonal szélességben intéztek, ahol ellenséges rohamcsapatoknak a Scorpe-Semee patak között sikerült árkaikba előretörniök, ott azokat megsemmisítő tüzelésünkkel halomra lőttük. A Croisillestől keletre vonalunkba benyomult ellenséget erőteljes ellentámadásunkkal visszavertük. Délután, este és éjjel Pontaine és Bullecourt között többszörösen ismételt támadásokat ugyanaz a sors érte, egy teljesen szétlőtt árok kivételével, amelyet tervszerűleg átengedtünk az ellenségnek. Megtartottuk állásunkat.

A német trónörökös hadcsoportja:

Mig Laffauxnál franciák támadásai eredménytelenek maradtak, addig poroszországi gránátcsapatoknak Brayenél, valamint bajor csapatoknak Cernaynál és Hurtabise majortól nyugatra az ellenséges árkok elfoglalásával sikerült állásaikat megjavítaniok és területnyereségüket az ellenség visszafoglalási kísérleteivel szemben megtartaniok. A Champagneban tegnap ismét keményen harcoltak. A napok óta fokozott tüzérségi harc reggeltől kezdve a legnagyobb hevesiségre emelkedett. A franciák délután a Prunay-St. Hilaire le grande-i országúttól északra húzódó magaslati állások ellen erős támadásokat intéztek. Az elkeseredett küzdelemben, amely a sötétségbe is belenyult, sikerült az ellenségnek a Cornillette hegyen, Nauraytól délre és Keilbergon, Moronvillerstől délnyugatra lábát megvetnie. Mi a magaslatok északi lejtőjét tartjuk. A többi hegykupok birtokáért ide-oda hullámoztak a harc. A franciák kezdetben elért előnyeit gyors ellentámadással ismét elragadtuk. A régi állások itt birtokunkban vannak.

Az ellenségnek este megismételt támadásait visszafoglalt vonalainkban visszavertük. Az ellenség véres veszteségei tegnap ismét jelentékenyek voltak. Ellenfeleink tegnap 14 repülőgépet vesztek.

Keleti haretér:

A helyzet változatlan.

A Macedon arcvonalon a harci tevékenység helyenként élenkebb tüzéségi tüzre szorított. **Ludendorff**, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Duka Gézáné báróné milliók hagyatéka.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A gyilkos merénylő golyójától tragikus halált szenvedett özvegy báró Duka Gézáné, kádári nagybirtokosnő temetése tegnap délután ment végbe a község és az egész környék részvételének őszinte megnyilatkozása közepette. A holttestet a Duka Géza báró által emelt templom oltára alatt levő családi sírboltban helyezték el örök nyugalomra. Minden ellenkező híreszteléssel szemben megállapított tény, hogy a báróné óriási vagyon felett rendelkezett és **hagyaték a milliókra tehető.** Egyedül ékszerekben és ezüstneműekben közel félmillió korona a kádári kastély kincsalmaza.

Özvegy báró Duka Gézáné után milliók hagyaték marad, melyet elsősorban a Badenben élő édesanyja és a többi rokonok fogják örökölni. A kastélyban levő értéktárgyakat, ékszereket, ezüstneműeket, műtárgyakat Spitzer Mór jegyző közbenjöttével leltárba foglalták és biztonságba helyezték. Laikus becslés szerint az ékszerek és ezüstneműek értéke meghaladja a félmillió koronát. Az ékszerek lepecsételve a községi péztárba helyeztetek el az ezüstneműek pedig a kastély egyik szobájában vannak felhalmozva és az ajtó szintén lepecsételve.

A báróné vagyoni viszonyai teljesen rendezettek voltak, sőt az utóbbi években milliók vagyont mondhatott magának terjedelmes földbirtokai révén. Az ernőházi birtokot csak nemrég vásárolta meg Várady Imre dr. volt országgyűlési képviselő Nagybecskerekéről 2,800.000 koronáért, azonkívül opciót adott a báróné a delényesi és kisszabadi birtokokra is, amelyek szintén adásvétel tárgyát képezték volna legközelebb.

Mindezen birtokok vételárából nem csupán az összes terhek és tartozások nyertek volna fedezetet, de még közel másfél millió korona készpénz maradt volna még a bárónénak. A család ősi birtokai pedig, a kádári és végvári birtok minden teher nélkül maradt volna a báróné birtokában.

Az ingatlanok, uradalmak, erdők értéke ma kétszeresen felülmúlja a terheket. A kádári birtok 1622 hold elsőrendű föld, a végvári pedig 140 hold erdő és így milliók hagyaték kerül majd felosztásra.

Bizalom a kormányban. Pozsony vármegye most megtartott tavaszi közgyűlésén Tisza István gróf miniszterelnöknek és a kormányban teljes bizalmat szavazott. Torontál vármegye törvényhatóságának testülete mai közgyűlésén bizalmat szavazott a kormányban és miniszterelnöknek és tiltakozott az általános titkos választójognak ezidőszerint való megvalósítása ellen, azonban hiva a választójog fokozatos fejlesztésének.

Japán elfoglalja Szibériát.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Stockholm. Péterváron tartja magát az a hír, hogy a japán nagykövet, előkészületeket tesz arra, hogy Pétervárt elhagyja. Hír szerint Japán lázasan fejt ki hadikészülődéseket, mert **meg akarja szállni Szibériát az Uralig.**

Wladiwostok tele van japánokkal. Más jelentések szerint az entente Oroszországot magatartása miatt teljesen át akarja engedni sorsának. A japán nagykövet minden felvilágosítást megtagadott. Csak annyit jelentett ki, hogy Japán úgy cselekszik, ahogy azt szövetségesei elhatározzák. Kijelentette továbbá, hogy eddig nem kapott utasítást Oroszország elhagyására. Elmondta meg azt is, hogy Japán nem fogadja el azt a követelést, a mely az annexió nélküli bekérére irányul, mert Csingtaut semmiesetre sem akarja visszaadni a németeknek.

Stockholm. A Aftenbladet jelenti: **Pétervárról érkezett utasok szerint az angolok megszállták Archangelszket és a Pétervár-archangelszki vonalat is megszállani szándékozik. A japánok megszállták Karbint.**

Berlin. A Frankfurter Zeitung jelenti: **Az Utro Roskij** kérdést intézett a pétervári japán nagykövethoz: **1. Igaz-e Leninnek az a híresztelése, hogy Oroszország, Anglia, Franciaország és Japán megállapodást kötöttek Kína fölöttására vonatkozólag? — A nagykövet erre a kérdésre kitérő választ adott. 2. Arra a kérdésre vonatkozólag, hogy Japán szerződést kötött az ententével, orosz különbéke esetére, — a nagykövet szintén kérdéssel válaszolt: „Hát szándékozik Oroszország különbékét kötni? — Mik Japán céljai a Keleten? — kérdezte tovább a tudósító. — Japán úgy fog cselekedni, — válaszolt a nagykövet, — ahogy szövetségesei elhatározzák. — Csingtaura vonatkozólag a nagykövet csak általánosságban annyit mondott, hogy Németországot ki kell szorítani a Keletről.**

Bern. A Petit Parisien szerint a legközelebbi napokban várható Anglia, Franciaország és Olaszország jegyzéke Oroszországhoz, amelyben követelni fogják annak kijelentését, hogy föntartja Miljukow által vázolt háborus céljait.

Osztrák politikai pártok a királlyal.

— Az urakháza új tagjai. —

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Bécsből jelentik: A király ma délután külön-külön kihallgatáson fogadta az osztrák parlamenti pártok öt nagy csoportjának képviselőit. A kihallgatásokról érdemben nem nyilatkoztak a résztvevők, azonban kijelentették, hogy a kihallgatások a legnagyobb szívélyességgel folytak le, nyíltan tárgyalták az összes parlamenti és politikai kérdéseket. Az összes résztvevők dicsérik a király nagy tájékozottságát a bel és külpolitika minden területén. Szerintük a király a legnagyobb súlyt helyezi a parlamenti tárgyalásoknak rendes menetére és a munkaprogram elintézésére.

Bécsből jelentik: A legközelebbi osztrák hivatalos lap közli, hogy a király öt arisztokrata családot az urakháza örökös tagjaivá és ötvenöt osztrák előkelőséget élethossziglani tagjaivá nevezte ki. Örökös tagjai lettek az urakházának: Attems gróf, Fürst-Walderode gróf, Lambert Károly gróf, Lichtenstein Ferenc herceg és Friedman-Zednitzky gróf. Élethossziglani tagjai lettek a többek között Benedikt Mór, a Neue Freie Presse főszerkesztője, Böhm-Ermolli, Bolfras báró, Hötendorfi Konrad báró, Dankl Viktor, Krobotin Sándor, Pflanzner-Balbin, Diller Erich báró tábornokok, Gessmann Albert, Pattay Róbert volt miniszterek, Weiskirchner Richard főpolgármester, Skoda Károly báró, Rotscid Lajos báró, Léth Károly volt miniszter, Hohenburgi Viktor volt igazságügyminiszter, Gomperz

Fülöp báró, Gutman Miksa lovag, Eiselsberg báró, Hochencg dr., Weixbaum dr. és Wieser egyetemi tanárok.

Elmaradt bizalmatlansági indítvány.

— A vasutaszövetség közgyűlése. —

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A Magyar Szent Korona Országainak Vasutas Szövetsége vasánap reggel kilenc órakor tartotta évi közgyűlését a keleti pályaudvar tanácstermében, mely ez alkalomból zsutolásig megtelt az ország minden részéből érkezett vasutas küldöttekkel. Az elnöki székben dr. Hausser Adorján, a Kassa-Oderbergi vasut igazgatója, a Szövetség elnöke ült, mellette Szigeti János, a Mozdonykísérők Egyesületének elnöke és a vasuti és hajózási főfelügyelőség képviselőiben dr. Szentiványi Dezső foglaltak helyett.

A közgyűlést olyan hírek előzték meg, hogy az viharos lefolyású lesz, mert szóvá fogják tenni azt, hogy a Szövetség vezetősége a tagok részére vásárolt 558 darab sertést eladta Perlesz Mátyás és társa termény és zsiradék-ára cégnek s a sertésszállítmányból a tagoknak semmi sem jutott. Ezért bizalmatlansági indítványt is készítettek előterjeszteni az elnökség ellen, amelynek ujonnan való megválasztása is a közgyűlés napirendjén szerepelt.

Értesülésünk szerint szombat este bizalmas értekezlet volt, amelyen megegyezés jött létre az elnökség és az ellenzéki frakció között. Ennek folytán elmaradt a bizalmatlansági indítvány s csupán Kerekes Mihály tette szóvá a sertés-eladások ügyét beszéde keretében.

Hausser Adorján dr. elnök azonnal reflektált Kerekes szavaira s kerte, hogy a közgyűlés más, komoly jelentőségű tárgyaira való tekintettel kapcsolják ki ennek az ügynek tárgyalását, annál inkább, mert a rendőrségnél,

most folyik a vizsgálat és annak eredményét be kell várni. Hausser javaslatára egyhangulag kimondták, hogy az ügy fölött egyelőre napirendre térnek és azt nem tárgyalják.

Ezután a szónokok egész sora fejtegette a vasutasok rendkívül megnehezült megélhetési viszonyait. Különösen nagy hatást keltett Soós Sándor, dr. Polgár József, Farkas Sándor és

Meis zágrábi kiküldött felszólalása s végül is abban állapodtak meg, hogy harminc tagu bizottságot küldenek ki a fizetésemelés és rendezés kérdésében s ez a bizottság járjon el a kormánynál a vasutasok anyagi helyzetének sürgős szanalása érdekében. Ezután a választásokat ejtették meg.

Négy hónap múlva béke lesz.

— Az orosz vezérkari főnök nyilatkozata. — A pápa levele. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Stockholm. Pétervári táviratok szerint Oroszországban meglepetésekre kell számítani. Az bizonyos, hogy Oroszországban békehangulat uralkodik és csak nagyon rövid idő kérdése, sikerül-e Oroszországnak szövetségeseit rávenni a békére, vagy pedig, hogy csak maga fog-e békét kötni.

Stockholm. Alexejew tábornok, vezérkari főnök Oroszország hadikész-ségéről a lapok munkatársainak a következőket mondotta: Az összes népek már annyira elfáradtak és erőnélküliek, hogy legfeljebb már csak négy hónapig tudják ezt a titáni harcot folytatni, mert négy hónap után az emberi és anyagi erők és különösen az anyagi erők teljesen felhasználtak. A szövetségesek még mindig végleges győzelemre gondolnak, mi azonban már nem hiszünk a győzelemben, hanem inkább abékésidőre áhitozunk. Bizom az orosz nép józan-ságában és azt hiszem, hogy a jelen idő nehézségeit legyőzzük.

Pétervár. A Távirati Ügynökség je-

lenti: A hadsereg főparancsnokság napiparancsban elrendelte, hogy főlebbvalói azoknak az altiszteknek, akiknek iskolai képzettségük alapján erre igényük nem volna, a zászlósi előléptetést szintén adják meg.

Pétervár. A Távirati Ügynökség je-lenti: A negyvenöt éven aluli összes orvosnőket mozgósították, kivéve azokat, akiknek három éven aluli gyermekei vannak.

Genf. A Temps-nek jelentik Rómából: A pápa a következő levelet intézte Gaspari bíborshoz: A népeknek megmutattuk az utat, amely egyforma haszonnal megszüntetheti az ellenségeskedést és felhívtuk a figyelmét azokra az alapokra, amelyeken az országok kölcsönös tartós békéhez juthatnak. Mindig reménykedtünk a békében. Az áldásos béke iránt most általánossá vált a béke vágy és reméljük, hogy a kormányok is engedni fognak népeik óhajának. Ezért hisszük, hogy az a nap, amelyen az emberek újra testvéreknek érzik magukat, már nincsen nagyon messze.

Allami tisztviselők

követelése.

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Az állami tisztviselők vasárnap délután tartották folytatódó nagygyűlésüket a régi képviselőházban, hatalmas számú hallgatóság jelenlétében. Batthyány Tivadar elnök felolvasta a kormány kommunikéjét, amelyet szombaton este adott ki a tisztviselők követelése tárgyában. Batthyány felolvasását viharos tüntetések szakították meg. A tisztviselők rendkívüli elkeseredéssel fogadták legfőbb követeléseik elodázását. A legélesebb közbeszólások hangzottak el és az elkeseredésnek olyan erős vihara tombolt állandóan a teremben, amely eddig teljesen szokatlan volt a tisztviselőgyűléseken.

Batthyány Tivadar gróf beszédében helyteleníti, hogy amikor egy millió magyar gyomor számára kell 400 millió, akkor a kormány előbb külföldi statisztikák tanulmányozásával akar strucc politikát folytatni, holott ez az összeg a háború alig néhány napos költségét teszi ki. Határozati javaslatot terjeszt elő, amely szerint mindenben ragaszkodnak a husvét hétfői határozathoz, mert nem a külföldi példák, hanem a hazai általános drágaság a mérvadó. Javasolja, hogy az elnökség lépjen rövid uton érintkezésbe a pénzügyminiszteriummal, hogy a beszerzési segély ne maradjon összegében alatta annak, amit kértek. Üdvözlöi a kormányt az azt a tényét, hogy megduplázza a családi pótlékot a gyermekekre nézve. Kéri azonban, hogy ezt a többi családtagra is kiterjesszék. Követeli, hogy a kormány a június-

ban megnyitandó képviselőház első ülésén terjeszsen be törvényjavaslatot a száz százalékos fizetésemelésről, ne pedig külföldi tanulmányi kirándulásokkal odázza el a kérdést. Felhatalmazást kér, hogy júniusban a képviselőház ülései idején országos állami tisztviselő-kongresszust hívhasson össze.

Batthyány beszéde után Wüsztner Henrik, Szilágyi József, Pálffy Gyula és Kiss Róland szólaltak fel s utána Batthyány javaslatát viharos, tüntető helyesléssel egyhangulag elfogadták. Végül újra megválasztották az elnökséget.

SPORT.

+ A pünkösdi vasárnapi jótékonyosin tisztli mérkőzés rendező bizottságához ma hiradás érkezett a vendégcsapattól, a Szegedi Athletikai Klubtól, hogy a vasárnap Aradra induló tizenegy jórészben szintén tisztből fog állni, úgy, hogy mind a két részről tisztak lesznek, akik a jótékony cél érdekében cserélik fel az uniformist a dresszel. Ez a körülmény természetesen csak emelni fogja a sport délután érdekességét, hiszen bizonyos, hogy a mérkőzés élvezetes, minden tekintetben fair lesz. A publikum érdeklődése mind nagyobb arányban nyilvánul meg máris a pünkösdi mérkőzés iránt, s a közönség tömegesen veszi elővételben a jegyeket, amellyel elsősorban a jótékony célt szolgálja. Ugyanis a matsch jövedelme a 33. gyalogezred rokkant alapjának gyarapítására szolgál. A mérkőzés, amelyen a katona zenekar is hangversenyezni fog. Pünkösdi vasárnapján pontban fél négykor kezdődik az AAC Török Gábor-utcai sporttelepen.

Zelensky Róbert gróf a föld áráról.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Zelensky Róbert gróf elnöki megnyitó beszéde az Aradmegyei Gazdasági Egyesület 1917. évi május hó 19-én tartott 53-ik rendes közgyűlésén.

Tisztelt közgyűlés! A mezőgazdasági üzem, sajnos minden oldalról az anarchia felé rohan. Akiknek jó termésük volt, vagy maximális áron felül értékesítették terményeiket, főképp utóbbiaknál hallatlan és demoralizáló pénzbőséget tapasztalunk, akiknek ellenben a hozama rossz volt, vagy kik betartották a rendeleteket, azoknál olyan eredményt látunk, mely nem áll arányban a mindinkább növekedő drágasággal.

Helyenkint nagyon magas és felette egészségtelen haszonbéréket fizetnek, míg más vidékeken alig adható ki a föld. A házi — tehát a legegészségesebb — kezelés alig üzhető, mert nemcsak a napszám óriási, de nagyobb részt nem is kapható.

Dacára ennek egyre emelkedik a föld ára. A hadseregszállítók nem tudnak mit fizetni a földért. De hogy mit fognak két, három, sőt négyezer koronás földdel kezdeni, az az ő gondjuk, de könnyen szerzett pénzbőségükkel kisajátítják a közép- és nagyföldbirtokos osztályt, mely tapasztalatból tudja, hogy földje nem ér annyit, mint amennyit kínálnak azért, ez pedig országos csapás.

Hogyan leszünk a jövőben mezőgazdasági lakosságunkkal? Ennek nagy része igaz bősiesen viseli a világháború fáradalmait és veszélyeit és az itthonmaradottaknak legnagyobb elismerését érdemli meg, de be kell vallani, hogy igaz akarátán kívül, a körülmények kényszere folytán három év óta közülük igen sok bőségben él, pazarol, dologtalanságban tölti idejét, azonkívül elsajátította a személy- és vagyonbiztoság megvetésének szokását. Ezekből kifolyólag úgy vélem, hogy sok rosszra kell elkészülnünk és csak egy nagyon erélyes kormányzás lesz képes országunkat, mezőgazdaságunkat egyensúlyban tartani.

Ez a szomorú eredménye a már három évig tartó háborúnak. Hát mi lesz velünk, ha még folytatódik? Pedig ez az eshetőség sajnos nincsen kizárva. Ellenségeink egyre bizakodóbbakká lesznek, mert folytonosan számosabbakká válnak, jelenleg hatah vannak egy ellen.

Már sokszor ismételttem, a legnagyobb szigorral kellene örködni a fölött, ha már maximális árak megvannak állapítva, hogy ezeket büntetlenül senki sem léphesse túl. Ez érdeke egy a mezőgazdaságnak, mint a fogyasztásnak. Ezzel szemben a legtrikább esetben tapasztalom, hogy maximális áron felüli eladók meg lennének büntetve. Mindig gyanus szemmel néztem az árak maximálását, mert ez akadályozza a természetes árképződést, azonkívül jutalmul szolgál azoknak, kik túl teszik magukat a maximális árakon és büntetésül a becsületes gazdáknak.

Az állat-árak nincsenek maximálva. Meglehetősen tartják magukat azonban az állatárak, noha például az oláh parasztság nagy többsége egyebet sem igen tesz, mint vásárról-vásárra hajt jószágot, ezzel kupeckedik, ez pedig az árak felhajtásának leghatalmasabb emeltyűje. A bor sincs maximálva és ezen oiknél is egy nagyon rossz termés következtében beállott rohamos áremelkedés után meglehetősen stabilak az árak. Igaz, hogy a buza, zab, tengeri egy nélkülözhetlen kelléke a háborúnak. Ezért alig kerülhető el ezeknél a maximálás.

Ha tehát létezik maximálás, legalább legyen kérélhetlen szigor azokkal szemben, kik a rendeleteket be nem tartják. Erre azonban úgy látszik, képtelen már tulenervált társadalmunk. Irni, beszélni bőségesen tud, de büntetni már nem. A központokban szervezett kereskedelem nagy haszonnal dolgozik és sok esetben kérélhetlenül bánik a gazdaközönséggel.

Már egyszer említettem, hogy a háború kezdetén, 1914. augusztus 29-én a buza 33 koronával jegyeztetett, jelenleg pedig 41 koronában van maximálva, tehát a buza ára 24 százalékkal emelkedett. A közvetítés a háború

Orosz offenzíva mellett és ellen.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Bern. Az Echo de Paris jelenti: Alexejew, Bruszilow, Dragomirow és Gurkow tábornokok ismét a frontra utaztak, ami a küszöbön álló orosz offenzíva következtét jelenti.

Stockholm. A Birseviya Wjedomosti jelenti, hogy az orosz fővárosban a kabinet megalakításának hírére nagy zavargások voltak. A Pétervárott ülésező front kongresszust is csak nagyon kevéssé elégitette ki a kabinet megalakítása. Az ideiglenes kormány-nak teljes egészében való lemondását követelik, mert a kormány tisztán birtokos osztály képviselőiből áll, akik valójában az annexiós békének hívei. A helyzet csak úgy menthető meg, ha a hatalom teljesen a munkástanácsra száll át. Kolonta ismeri a szociálista felszólította a katonákat, hogy ne kezdjenek semmiféle offenzív mozdulatot. A kormánynak a védelmi offenzívára való felhívása csak egy kelepce, amely maga után vonná a demokracia bukását. Cseretellu védelmezte a kormányt és kijelentette, hogy a békéért vívott harcot csakis egy erős front teszi lehetővé. Ez a cirkádás bebizonyítja, hogy a koncen-

trációs kormány megalakításában nem tudtak megegyezésre jutni. A szélső bal ismét erősen támadja a kormányt.

Zürich. Az orosz legénység a fronton a francia tüéztisztekkel szemben olyan magatartást tanusit, hogy azok kénytelenek elmenekülni. Egy francia tüérségi parancsnoknak ellenszegültek és amikor az erőszakot akart alkalmazni, oly fenyegetőleg léptek föl ellene, hogy a parancsnok jónak látta helyét elhagyni. Több társával együtt Pétervárra tért vissza és bejelentette az esetet a hadügyminiszternek, aki legnagyobb sajnálatát fejezte ki és kijelentette hogy a bünösöket a legszigorubban megfogja büntetni. Egy francia tüéztiszt kételkedését fejezte ki arra vonatkozólag, hogy a hadügyminiszternek ezt a parancsát végre is fogják hajtani. A hadügyminiszter erre olyan választ adott, hogy a francia tiszték sarkonfordultak. Alitóltag az idegen tiszteket mindet el fogják rendelni a frontrol.

Hága. A Morning Post jelenti: Az amerikai kormány értesítette az orosz kormányt, hogy új hitelt csak úgy hajlandó folyósítani, ha Oroszország nem köt különbékét, és a pénzt kizárólag katonai célokra fordítja. Semmiféle pénzügyi segítségről nem lehet szó, ha Oroszország az entente hozzájárulása nélkül köt békét.

előtt 20 fillér volt, most pedig 1.50 korona, mely összeghez legújában 1 korona rekvirá-lási költség hozzáadandó, tehát 2.50 korona, ami 1150 százalékos emelkedésnek felel meg.

Es a lapok nagy része mégis egyre a termelőt vádolja uzsorával. Nagyon kérem a kormányt, ha már nem tudja büntetni azokat, kik maximális áron felül adnak maximális árakat, legalább méltányosabban bánjon azokkal a gazdákkal szemben, kik a rendeleteket betartják. A sikeres gazdálkodáshoz kell vetőmag, táplálék a munkásoknak, takarmány az állatoknak. Ezeket hagyja meg a megbízható gazdáknak. Ha fölöslegessé válnak, ugyis visza fognak kerülni idejében a központokba.

Itt azonban szükségesnek tartom megjegyezni, hogy Aradmegyében, dacára a három évi rossz, helyel közel felette rossz termésnek, még elég jól tudunk gazdálkodni. Ezt köszönjük azon jó egyetértésnek, mely a megyei hatóság és a vármegyei gazdasági egyesület között létezik, köszönhetjük annak, hogy a vármegye élén olyan buzgó és közérdeket annyira szívükön viselő férfiakat látok, mint Baross Ferenc főispán, Dálnoki-Nagy Lajos alispán és Schill József főjegyző urakat. Fogadják az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület nevében legőszintébb köszönetemet érdemlő működésükért.

Majdnem minden mezőgazdasági termény maximálva van. Nem így állunk az ipari termékekkel. Tudom, hogy ezeknek maximálása jóval nehezebb, de azért az igazság méltányosság nevében újra kérem a kormányt, vegye fontolóra, nemcsak a gazdák boldogságát, de az egész fogyasztó társadalomnak ezen joga kívánságát.

Amerikai csapatok

Európában.

(Hause ezredes béko küldése.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Hága. A Daily Telegraph jelentése szerint a washingtoni szenátus heves támadást intézett és elutasítást foglalt azzal a francia indítvánnyal szemben, hogy a csapatokat kiképzésre Franciaországba küldjék.

London. A Reuter-ügynökség jelenti: Egy amerikai hadosztály Pershing tábornok parancsnoksága alatt utász csapatokkal és megfelelő munició készlettel a lehető legrövidebb időn belül elindul Franciaországba.

Washington. Az amerikai hadosztályt 2600 amerikai tengerész katona kíséri Franciaországba.

Bern. A Petit Parisien jelenti Washingtonból: A hadügyi hivatal elrendelte a nemzeti gárda behívását. A gárdának július 15-20-án és augusztus 5-én kell bevonulnia. Elrendelte továbbá a hadügyi hivatal, hogy 100 millió dollárért lovakat és öszvéreket vásároljanak, összesen 125000 darabot.

Berlin. Hause ezredesnől, aki legközelebb Balfour kíséretében beutazza a balkáni államokat, Washingtonból azt közlik, hogy Wilsonnal a legbensőbb baráti viszonyban áll és az egvedüli ember, aki az elnökre befolyást gyakorol. Mostani útja valószínűleg összefügg azokkal a hírekkel, hogy Anglia, ha rászánja magát a békekötésre, ezt csak Washingtonon keresztül teszi meg.

Bern. Roosevelt, volt elnök, nyaraló helyén egy polgar bizottság pályadíjat tűzött ki a legjobb csatakiállításra az Egyesült Államoknak Németországgal küszöbön álló háborújában. Roosevelt tagja a bizottságnak.

Washington. A Reuter-ügynökség jelenti: A szenátus ellogadta a költségvetést pótló 400 millió dollár hitelt a kereskedelmi flotta fejlesztésére.

Berlin. A Petit Journalnak jelentik: Penfield volt bécsi amerikai nagykövet ma megérkezett Newyorkba.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Arad ifjusága Arany János emlékének.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagy sikerrel Arany ünnepséget rendeztek az aradi középiskolák. A főgimnázium tanári kara hatalmas és szép programot állított össze, melynek egyes számai inessze túlhaladták művészi értékben a szokott iskolai ünnepségek kereteit. Különösen két programszám emelkedett ki: Dobay János dr. tanár Arany költészetét magasztaló beszéde és Wagner József dr. V. László című szimfonikus zeneszáma. Dobay kiünő pedagógiai érzéssel, biztos írói készséggel mutatott rá Arany életének és költészetének azokra a jellemzőkre, melyek míg egyrésztől kompakttömörséggel nyújtják Arany írói egyéniségét, másrésztől alkalmasak arra, hogy az ifjuság fogékony lelkében a szép kultuszát meghonosítsák. A szónoki erővel emondott beszéd nagy hatást tett a szülőkből, tanárokból és ifjuságból álló közönségre. Wagner József V. László-ját már egy alkalommal volt alkalmuk hallani a kultúrpalota Odry ünnepélyén s azt újabb zeneirodalmunk határozott nyereségének tartjuk.

Az állami főreáliskolában Király László tanár tartott szépen átgondolt s poétikusan megírt emlékbeszédet Arany Jánosról. A nagy költő szellemi képe, mint egy minden árnyatényt visszaverő tükörben jelent meg előadásában, őszinte öröme nagyszámu hallgatóságának.

Az Aradvárosi felső kereskedelmi iskola tanulói ünnepélyt a Hymnus nyitotta meg, majd elénekelték a tanulók énekkara Varga Imre intézeti tanárnak „Piros rózsavirág a süvegem mellett” című gyönyörű magyar dalt, melyre Wagner József dr. tanár komponált dallamdu zenét. Ezután Perényi Aurél tanuló szavalta el Arany János „Ősszel” című hatalmas költeményét. Utána Biró Sándor tanár hatalmas beszédben részletezte Arany költészetének nagyságát. Majd rátért a „má-ra”, amikor számtalan eleven Toldi Miklós küzd a hazáért olyan hősként, mint ahogyan azt Arany János verselte meg örökbecsű Toldijában. Barza Tibor középső osztálybeli tanuló szavalta el ezután a „Walesi bárd”-ot, Arany gyönyörű költeményét. Ezután a „Toborzó” című dalt játszotta el a jól szervezett zenekar, majd Somogyi Gyula dr. igazgató halásan köszönte meg e telejtheletlen ünnepély közreműködőinek, különösen Biró Sándornak a tá-

radtságát. Az ünnepély a Szózat eléneklésével ért véget.

* Legkedveltebb magyar dalok, című sorozat most megjelent három új füzet, a magyar nótá színe-javát tartalmazza, megtaláljuk benne a háborus irodalom legismertebb dalait, a mit katonáink énekelnek, valamint a legnépszerűbb magyar nóták közül a legszebbeket, a dalokat Huber Sándor jeles zeneszerző írta át könnyű modorban kezdő zongoristák részére, egy-egy füzet tartalmaz 25 dalt, a most megjelent füzetek V. VII. VIII. VI-ik sajtó alatt van, s az előbb megjelent négy füzet mellé méltán sorakoznak a füzetek is, pedagógiai szempontból a kezdő zongorázó zenei neveléséhez igen alkalmas zongoradarabok, könnyen lejátszható s dallamossága üdítőleg hat a kezdő zongoristának, az az etűdök mellett. Ara füzetenként 2.50 K. Megrendelhető a kiadónál Nádor Kálmánnál, Budapest, Károly király-ut 8. valamint minden köny- és zeneműkereskedésben.

Angolok a stockholmi konferencián.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Stockholm. A svéd határt Haparandánál teljesen elzárták. Csakis azokat bocsájtják át, akiknek futár igazolványuk van. Stockholmba nagy emigráns csapatok érkezését várják, mert az orosz katona és munkástanács két képviselője ezért érkezett ide.

Bern. Az angol független munkáspárt, a szociálista párt egyrésze és a pacifistákkal egyesültek munkástanácsa képviselőket küld a stockholmi konferenciára.

Lugano. Római jelentések szerint az olasz szociálistáknak aligha lesz módjukban Stockholmba menni, amit csak úgy lehet értelmezni, hogy az entente kormányai az olasz békebarátoknak megtagadták az utlevelet.

Stockholm. A vörös vonatok nevezett külön vonat, amely az orosz forradalmárokat viszi Pétervárra, a szocialisták lelkes tüntetése mellett indult el tegnap Stockholmból. A hazatért szociálisták legnagyobb része radikális és pacifista pártokhoz tartozó, miért is Branting által rendezett ünnepségről tüntetően távolmaradtak.

Uj városrész a Maroson tul.

— Kertesházaknak parcellázott földbirtok. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A háboru alatt tudvalevőleg nemcsak Budapestben, hanem a vidéken is rendkívüli módon érezhető a lakáshiány. Aradon mint ismeretes, csak nagy küzdelmek árán lehet megfelelő lakáshoz jutni. Ennek az az oka, hogy a városok lakosságának szaporodásával nem áll arányban az épületek számának növekedése. A háboru három esztendeje alatt egyáltalán nem építettek a városokban, ellenben a lakosság évről-évre gyarapszik, mert hiszen a környék- ből és az ország más vidékeiről jelentékeny számmal vándorolnak be Aradra és általában a városokba. Az Aradon katonai szolgálatot teljesítők családtagjai utána jönnek a férjnek, a szülőknek és elfoglalják helyét a régi aradi lakóknak.

A kisebb tisztviselők a nagy drágaság következtében egyre messzebbre kerülnek a város centrumától és ezért néhány esztendő múlva Aradon is bizonyára megalakulnak a főváros mintájára a tisztviselőtelepek, amelyek a város határában tömörítik a mérsékelt fizetésű hivatalnokkelembeket. A tisztviselőtelepeken alacsonyabb lakbér mellett kényelmesen és tiszta levegőben élhetnek a családok.

Ilyen új városrész keletkezett tudvalevőleg a vasuti állomás közelében, amely a Mosóczytelep nevet nyerte, a telek egykori tulajdonosáról. Hasonló alapítással találkozunk most a Maros partján az ujaradi oldalon. A gróf Károlyi-híd mellett Steiner Ferenc és Goldschmidt Sándor aradi terménykereskedők megvásárolták a Biró Imre-féle 112 katasztrális holdas ingatlant özv. Hendrey Pálnétól és Barna Gábornétól. Az új tulajdonosok katasztrális holdanként 3300 koronáért vásárolták a földet, amelyet házhelyek és kertek céljaira már fel is parcelláztattak. Egy parcella 1000 négyszögöl és az ára 4500 korona. A tulajdonosok 100 kertes épület számára tűztek ki helyet és eddig már 11 család vásárolta meg a telket új otthona számára. Természetesen az

építkezést a parcellák tulajdonosai csak a háboru után kezdték meg, mert a háboru alatt építkezésre gondolni sem lehet. Steiner és Goldschmidt joggal hiszik, hogy 10 esztendő alatt mind a 100 házhelyet el tudják adni. Azok között, akik a 11 házhelyet megvásárolták, aradiak is vannak. Kétségtelen, hogy a közönség érdeklődéssel fog fordulni az ujonnan alakuló városrész felé, amely nyugalmas, kertes otthont biztosít a városi levegőtől elfordulni készülő familiáknak.

Sok százezer kisember.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szünni nem akaró lelkesedéssel folyik országsszerte a hadikölcsön-jegyzés mozgalma. A városokban éppen úgy, mint a falvakban és a tanyákon egész sereg apostola van a jegyzésre való buzdításnak. Mindazok, akikre a nép bizalommal hallgat, megmagyarázzák a hadikölcsön hazafias jelentőségét, nemkülönben a kamatozásnak olyan kedvező fokát, ami semmi más szolid tőkebefektetéssel ilyen fokig garantálva el nem érhető. Van is foganatja az ösztönzésnek és a jópéldának. Az a pár száz millió, ami ezideig összegyűlt, sok százezer kisember komoly hazaszeretetét tükrözi, amit a reprezentatív nagy jegyzések mögött is észre kell venni.

Nincs hiány az utóbbiakban sem. A nagy vagyonok urai nem térnek ki a köteleltségjeljesítésnek e módja elől s ha mégis akadna erre példa, a kirívó hatás, amit ez kelt az ország közvéleményében, nyomatékosan fog figyelmeztetni mindenkit, hogy helytelenül és elítélendő cselekszik. A mozgalom eredményén érzett öröm nem fogja majd a figyelmet elterelni azokról, akik az állam pénzügyi mozgását részvétlenségükkel megnehezítették.

Aradon ma a következő jegyzések történtek:

Az Aradmegyei takarékpénztárnál a mai nap folyamán eszközölt jegyzések a következők: Deutsch Andor 50.000, Nikolits Döméné 40.000, Nikolits Döme 15.000, Első aradi sertéshizlalda 40.000, Mairovitz Mór és Fiai Máriaradna 30.000, (A cég eddigi összes jegyzése 330.000 korona), Eles Armin 30.000, Weisz Márkus és fiai 25.000, Weisz Márkusné 10.000, Schwartz Simon Fiai és Társa cég 20.000, Kintzig Jánosné 10.000, özv. Kohn Lipótné 10.000, Kohn Ella 7000, Deutsch Magda 1000, Deutsch Erzi 1000, Deutsch Juliska 1000 kor.

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál a mai napon 177.700 koronát jegyeztek. Összes eddigi jegyzés 1.379.850 korona.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál ma Keresztes Gyula dr. 5000, N. N. 6000, Aradi Kossuth szaktársaság 700, Keil Miklós 200 koronát jegyzett. Az összes jegyzés 159.000 korona.

Az Aradi Központi Takarékpénztárnál ma 49.500 korona jegyzés történt. Nagyobb jegyzések: N. N., 20.000, Schwartz József és neje (Nagykamrás) 10.000, Székely Károly dr. 5000, Mohaupt József 5000, Ungureán János 2000. Összes jegyzés 349.900 korona.

Az Ipar és Népbanknál a következő jegyzések történtek: Dobiasch József 10.000, Petrovsky István Békéscsaba 10.000, Bors Simon Békéscsaba 5000, Nábráczky Gyula Körösbánya 10.000, Kohányi Róbert 2000, Stengl Andor 4200, Pivny Aladár 1000, Vahorán János Békéscsaba 1000. Egyéb jegyzés 30.000. Összes eddigi jegyzés 175.150 korona.

A Viktória Takarékpénztárnál ma 4000 koronát jegyeztek. Összes eddigi jegyzés 119.000 korona.

Az Aradi Általános Takarékpénztárnál eszközölt jegyzések a következők: Kádár és Böhm 20.000, Erber és Fleischmann 5000, Popper Károly 2500, Spitzer Jakab és neje Kassa 1500, Hegyi György tüzérhadnagy 1000, Raubauer Emil főhadnagy 1000, Kalmár József 1000, Aradi Kereskedők Takarékpénztárának jegyzése 15.000 korona. Összes eddigi jegyzés 257.000 korona.

Adler Frigyes dr. elődei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Egy minisztergyilkos ismét halállal fogja levelezni gonosz tettét. Adler Frigyes dr. Stürgkh gróf osztrák miniszterelnök gyilkosa már félig a bitófa alatt áll. Adler bírái előtt gyilkosságának beismerését úgy mondotta el, mint egy filozófus, aki saját cselekedetéről úgy nyilatkozik, mintha azt más követte volna el és tudós megállapításokat, fordulatokat sorakoztatott fel oly bőségben, mintha nem bírát, hanem akadémiai zsűrit akart volna megnyerni az emberölés általa konstruált teóriájának. Adler dr. szisztémája tisztára orosz nihilista, mert ezek tanítják, hogy nem csak a háboruban, hanem a forradalomban is szabad embert ölni. Ez a nihilista tantétel, amelynek Nietzsche „Übermensch“-jéről alkotott bizarul még akciómnaknak ferde értelmezésével kevert össze és ez a keverék a misztikus, de nem a költő Tolstojhoz áll közel.

Bebizonyítható, hogy Oroszország nagy hatással volt Adlerre. Ez az ország a minisztergyilkosságok klasszikus földje. Ki tudná felsorolni azokat a gyilkosságokat, amelyeket nihilisták és terroristák követtek el a kormányon lévő férfiak ellen abban a reményben, hogy ezzel a szabadságot és az igazságot segítik diadalra. Sassulitsch Pere, tehát egy asszony volt az, aki Trepov, a cári hóhér ellen követett el merényletet. Az októberi alkotmány

proklamálása után tehát, amikor a nép és az intelligencia felismerte, hogy a cár ígérete semmit sem ér és kozák kancsukat kapnak kenyér helyett, indult meg a minisztergyilkosságok hosszú sora. Bogoljepow belügyminiszterrel kezdődött és mikor Pleveche lépett a helyére, neki is éreznie kellett a terrorizmus hatalmát. Vas kézzel igyekezett Stolypin miniszterelnök kollégái sorsát magától elhárítani, azonban a Néva szigetén épült uriház egy szép napon a levegőbe repült, a miniszterelnök leánya örökre nyomorék lett, bizonyítékaul annak, hogy minden óvatosság hiába való volt, mert röviddel ezután a kiewi színház páholyában Stolypin miniszterelnök is megkapta Bogsov revolveréből a halálos golyót.

A dél és kelet-szláv birodalmakban gyorsan nyulnak az emberek a törhöz, vagy a bombához, ha úgy találják, hogy egyik a másiknak az utjában áll. Valami mélyebben szántó indoklásra nincs is szükség, mert döntő az egyetlen óhaj: „Takarodjál, mert én akarok a helyedbe lépni.“ A legborzasztóbb minisztergyilkosság a Stambulov elleni merénylet volt, akit akkor ölettek meg ellenségei, amikor már megbukott, de egyszer és mindenkorra lehetlenné akarták tenni. Gyilkosság áldozata lett Stambulov utóda, Petrov is. A Balkán egyik legnagyobb államférfia, Mahmud Sefket pasa török nagyvezír fényes karrierjének is gyilkos kéz vetett véget, miután Enver és Názi pasákkal megtörte Abdul Hamid szultán kény-

uri uralkodását és megalkotta az új Törökországot.

Ez utóbbiakat azért ölettek meg a konzervatívok, mert végét akarták vetni a régi rossz korszaknak. Más okból kellett meghalnia Mutrosz pasának 1910-ben. Egyiptom miniszterelnöke volt, akit mint Anglia vak eszközt és keresztényt gyűlöttek polgártársai és midőn Cromer lorddal, Egyiptom angol Albájával, Kairóban honfitársai leigázására szerződésre lépett, egy fanatikus hazafi golyójától mult ki. Mutrosz gyilkosságának főügyalásán tudódott ki, hogy messze elágazó összeesküvésről van szó, amelyet az Angliától elnyomottak és megkínzottak szöttek és hogy India alkirálya, Hardinge lord ellen elkövetett merénylet is a kairói gyilkossággal összefüggésben állt.

Magyarországon és Ausztriában alig volt említésre méltó merénylet miniszterek ellen. Kovács Gyula gyomai képviselő esete egyedül áll a magyar történelemben. Mint ismeretes, Kovács a parlament nyílt ülésén lőtt rá Tisza István grófra. Ausztriában néhány évvel ez előtt Potoczky gróf galíciai helytartót gyilkos fegyver terítette le. Hochenburger igazságügy-miniszter egy ellene irányult merénylet alkalmával megmenekült. Adler dr. is mint beismerte, eleinte Tiszát és Hochenburgert akarta lelőni, de aztán mégis úgy határozott, hogy Stürgkh grófot teríti le.

Ellopták a „hét éves háboru emléket”.

— Egy aradi ur kalandja Pesten. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi társaságokban kedves kis történet száll most szájról-szájra. Csak úgy halkan, titokban, félig suttogva adják tovább diszkrétan mosolygó női ajkak egymásnak az „eset”-et.

Nemrégben ünnepelte házasságának hét éves évfordulóját az aradi társaságoknak egyik ismert tagja, kinek nevét már csak azért sem áruljuk el, mert akkor ez a kis történet elvesztené a titokzatosság adta intim voltát. Amint ilyenkor szokás, a fiatal asszonyka, aki a hét éves házasság ellenére ma is olyan, mint egy francia baba, férjeurát egy gyönyörű arany órával és arany láncsal lepte meg. Az aranyóra belső fedelére a szellemes fiatalasszonyka a következő jelmondatot vésette be: „A hét éves háboru emlékére! Szerető Lizád”.

A gáláns férj Bayard lovaghoz illő készségekkel és egy briliáns fülönfüggővel hálálta meg asszonykájának figyelmességét s a családi otthon négy fala között eltöltött intim percekben mindenkor úgy tekintett asszonykájára előtt az órára, mint valami bálványra, fétisre, tabura és szentségre.

— „A te ajándékosd, — mondogatta ilyenkor — fog engem megoltalmazni, ha olykor-olykor távol leszek tőled. Ez lesz az én talizmánom...”

— Számon is fogom kérni a talizmánodtól, hogy miket csinálsz, amíg távol vagy Aradtól.

Mert az élesszemű asszonyka tekintetét nem kerülte ám el, hogy szeretetreméltó férje nem szokta elmulasztani az eléje kerülő csinos nők alapos megszemlélését. Hja, a művészi érzékű ember szeméit édesen hizlalják a szépségek és ki volna olyan bolond, hogy eldobja magától azt, ami gyönyörűség. Férjurnak is ez volt a morálja s míg üzleti ügyeiben gyakrabban felrándult a fővárosba, nem egyszer volt irigylendő tárgya sok-sok kísértésnek.

A napokban történt, hogy egy üzleti ügyben Budapestre kellett fáradnia, megsughatjuk, hogy örömet fáradt. Az Erzsébet köruton felszállt a villamosra, azaz, hogy feltolakodott, mert a villamos tulon-tul zsúfolva volt. Valahogy elhelyezkedett a perronon s miután kissé kifujta magát, kíváncsian betekintett a kocsis belsejébe. A kocsis belsejében egy csodaszép szőke asszony mosolygott reá, olyan tekintettel, mintha mondta volna: „Valahol láttalak, ismerlek s nem tudom ki vagy, de szeretnék újra megismerni!” Nem lett volna férjember az aradi ur, ha ezt a tekintetet kettőzött erővel nem levele volna vissza s a válasz megérkezett és ment rá a felelet. S megindult a szembeszéd az emberi intelligenciának ez a volapük nyelve, amelynél ékesszólóbban Demosthenes sem tudott beszélni a szavakba öntött összes trázisaival sem.

Az Oktogon-téren már a vallomásoknál tartottak. Szeretlek! mondotta a nő; kívánlak, lovele vissza a férfi, akinek ebben a pillanatban az jutott eszébe, hogy neki az Oktogon-téren le kell szállania, miután üzletfele e pillanatban angol kényelemmel berendezett büro-jában vár reá, s azt a nehéz pénzekkel járó üzletet, amelyről épen szó van, 20 percen belül meg kellene csinálnia. Egy pillanat alatt felfutott benne a kérdés, mit tegyek:

— Fussak-e a hitvány pénz után, vagy kövessem ezt a földre szállt szőke hajú tündért, akinek a mosolyában több érték van, mint száz Oktogon-téri kalmár összes trezorjaiban.

Az üzletember győzött. Egy fájdalmas pillantás a szőkehajú asszonyka felé, s a férj uram melankólikusan nyult talizmánja: az aranyóra után, hogy ezzel is bizonyítsa, mennyire sietnie kell, de szörnyűség — oh szörnyűség! — e talizmán eltűnt, a talizmán léggé változott, a talizmánnal csoda történt, vagy a mi a legjobb eset a talizmánt ellopták.

Megriadva ugrott le a villanyosról, s mint egykor Csokonay Vitéz Mihály, csapot-papot, szőke asszonyt és minden egyebet feledve, rohant a rendőrségre. A rendőrségen a fogalmazó megkérdezte, hogyan és milyen körülmények között tűnt el az értékes óra és lánc? s midőn megfoglalta a csinos kis történetet: a tulzsuolt villanyosról, s a mosolygó kocsisról, bizalmasan jegyezte meg:

— Csodálom, hogy ön intelligens ember létező felült ennek az átlátszó trükknek, amely egészen mindennapi. A szőke nő bent a kocsiban egy a perronon dolgozó zsebtolvajnak volt a falazója, ki azért vonta magára az ön figyelmét, hogy ezalatt társa az ön zsebeiben vigyan operálhasson. Köszönje meg, hogy míg ön azt hitte, hogy a szívet lopják el, csak az óráját vesztette el, mert egy kis szerencsével a tűzzadát tárcáját is elveszítette volna.

Busan ballagott le a Zrínyi-utcai épületből a kárvallott, s már előre arra a jelenetre gondolt, amely itthon várja az elloptott óra miatt. S csakugyan, midőn bevallotta a zsebtolvajlást asszonykájának, élesen fürkésző két szem meredt rá, s a következő választ nyerte:

— Azt mondtad volt, hogy a talizmán fog vigyázni reád, de ugylátszik, te nem vigyáztál eléggé a talizmánra és azt hiszem még más egyébire sem.

VAROS ES MEGYE.

Rendkívüli városi közgyűlés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A városi tanács ma délelőtt tartotta a csütörtöki rendkívüli közgyűlést előkészítő ülését, amely — tekintettel arra, hogy belső szervezeti ügyeket is megbeszéltek, — zárt ajtók mögött folyt le. A tanács az ülésnek a közgyűlést előkészítő részében foglalkozott az új hadikölcsönre való jegyzés módzataival és a kiviteli vámokról szóló szabályrendelet tervezettel.

Kintzig János főispán a következő meghívót bocsátotta ki:

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságánál 1917. évi május hó 24-ik napjának d. u. 4 órájára rendkívüli közgyűlést hirdetek, amelyre a törvényhatóság tagjait ezennel meghívom.

Tárgy: 1. A tanács javaslata a VI-ik hadikölcsönre való jegyzés iránt.

2. A kereskedelmi miniszter leirata a kiviteli vámok ügyében.

Új választás az aljegyző állásra.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Jelentette az Aradi Közlöny, hogy a legutóbbi közgyűlésen a város törvényhatósági bizottsága által megválasztott Petrán György első aljegyzővé való választását Hank Albert dr. főlebbeszében megtámadta. Ennek hatása alatt Petrán György lemondott az első aljegyzői állásról, úgy, hogy most Varjassy Lajos polgármester azonnal kiírta az újabb nyilvános pályázatot, amelynek határideje június 6-ika.

A pályázat a következő:

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál fűresedésben lévő és legközelebbi törvényhatósági rendes közgyűlés által választás útján be-töltendő VIII. fizetési osztály 3 fokozatába sorozott 3600 korona kezdő fizetés és 1040 korona lakbér járandósággal díjazott I. aljegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják és az 1883. évi I. t.-c. 3. §-ában előírt képesítéssel rendelkeznek, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt, Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságához címezett kérvényeiket a hivatalos órák alatt f. évi június 6-ig bezárólag hivatalomban nyújtsák be. A város szolgálatában nem álló polgárok egészségi állapotukat hatósági tisztiorvosi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni. Varjassy Lajos, polgármester.

Az aradi „öregek”

negyedik sorozása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ma kezdődött meg a sorozása azoknak, akiket eddig mindennemű népfelkelő szolgálatra alkalmatlannak minősítettek és azoknak a 45-50 éves öreg legényeknek, akikről már háromszor mondta ki az asszesszó bizottság (a „háromszor rikkantott már a rigó” című népdal mintájára) a boldogító untaughichot. Azért mondjuk, hogy boldogító, mert hazafias érzéstől áthatva öltözködünk ugyan egyenruhába, ámde akinek vállát 50 év terhe nyomja, az valószínűleg nem muzsikás hangulatban megy a hadszíntérre. Az aradi sorozó bizottság előtt ma számos olyan ismert férfi állott, akinek testsúlya meghaladta a 100 kilogrammot, de el nem érte a 200-at, magassága azonban 150 centiméteren alul maradt, tehát túlépték azt az orvosi akciómat, amely szerint csak az az egészséges ember, akinek a testsúlya kilogrammokban kifejezve annyi, amennyi a testmagassága centiméterekben — százon felül. A sorozó bizottság bizony gyakran kénytelen volt összes fejeit megcsóválni a tekintélyesen gümbölyödő pocakok láttára és a sorozó orvos szinte gépiesen ismételtette:

— Alkalmatlan . . . alkalmatlan . . . tullehi-zottság alkalmatlan

A meztelenre vetkőzött öreg népfelkelők bizony nem nyújtottak valami lélekvidító látványt és csak azok gyönyörködtek benne, akik nem katonai szemmel mustrálják az emberi testet. Természetesen derűs jelenetek sem hiányoztak a sorozásról. Volt olyan unjonjelölt, akire ráparancsolt a katonai elnök, hogy kiáltson egyet-kettőt, mert a tüdeje erősségére volt kíváncsi, viszont a másikonál a lábak rugalmassága iránt érdeklődött és az illető kénytelen volt olyan lábfejmozdulatot tenni, mintha valamely alkalmatlan idegent távolítana el a kedves felesége budoárjából. A lábak összemérése úgy történt, hogy az öreg népfelkelőt gerincére fektették és összeszorították a két lábát: vajjon hosszabb-e az egyik, mint a másik?

— Az ilyen vizsgálatnak — mondta a jelenlevő egyik aradi humorista — az a hátránya van, hogy az embernek nem csak a sorozás előtt, hanem a sorozás után is meg kell fürödni.

A mérce alá állott aradiak között voltak ma a következő ismerősök is: Neuman Alfréd báró, Nagy Sándor dr. ügyvéd, Eles Simon járásbíró, Krausz Gyula dr. ügyvéd, Czédi Károly dr. ügyvéd. Baross Dezső Arad város tiszteletbeli főszámvevője, Kotzander Ignác fakereskedő, Hady Antal vasuti főtisztviselő, Ifj. Keresztes Gyula dr. ügyvéd, Hunyady József dr. főgimnáziumi tanár, Halpern Miksa kereskedő, Schwaroz Adolf kereskedő és még mások. Ezek közül alkalmasnak találta a bizottság többek között az alábbiakat: Hunyady József dr. tanárt, akiért a növendékei úgy rajonganak, hogy virágnylás idején napról-napra virágos kertté varázsolják a tantermét. Ifj. Keresztes Gyula dr., az aradi aranyifjuság nép-

szerű tagja, aki nélküli el sem képzelhető az aradi színház jobboldali proscenium páholya, Hadj Antal, Kotzander Ignác, Halpern Miksa és még mások, akik néhány hét múlva bizonyára ezzel a nótával az ajkukon fognak felesküdni a királynak:

„Maradt itthon kettő három nyomorult.

Rátok leányok még az ég is beborult.”

Be bizony . . .

Aradi tiszték

orosz fogolytáborára.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Huszár Andorine urasszony, a magyarországi Vörös Kereszt egyesület megbízásából és az orosz külügyminisztérium engedélyével bejárta azokat az oroszországi fogolytáborokat, ahol a mi fiaink töltik a rabság sulyos napjait. Az urinő visszaérkezett Budapestre és ott a hozzáfutóknak felvilágosítással szolgált a fogolytáborokban tapasztaltokról. Aradiak is felkeresték és egy aradi tiszt édesatyja Huszár Andorinetól a kanszki fogolytáborról illetőleg, ahol az aradi tiszt él, a következő értesülést kapta:

— Kanszk egyike a legszebb és legkielegítőbb fogolytáboroknak. Csinos kőépületekben vannak a foglyok elhelyezve, melyekről fényképfelvételeket is bemutatott. Az épületben kis egyszoba-konyhás lakások vannak (békében orosz tiszték lakták) melyeket ők maguk, nagyon praktikusán rendeztek be, — a szibériai időjárásnak megfelelően — hatalmas kályhával, melyeket fával fűtenek, úgy, hogy az időjárástól nem szenvednek. A tiszték egyedül menaszírozzák magukat olyképen, hogy a tisztiszolgáik közül kiválasztották maguknak a szakácsokat és ezek egy-egy csoport tisztnek főznek. Élelmiszereket a kanszki káptalan szolgáltatja, mely mindennel jól el van látva, főleg cukorral, anélkül pedig egész Oroszország hiányt szenved. Világításra petróleumot használnak, miután pedig ebben nagy hiány van, spórolnak vele és korán lefeküsznek. A ruházatuk is kielégítő, mert egy amerikai misszió látja el őket ruhával, cipővel.

A kommandánsuk egy Schmidt Ernst nevű német származású kozák kapitány, igen barátságos, humánus ember, aki a foglyokkal apai-lag bánik. Ezt főképen egy magyar orvosnak Mandl dr.-nak köszönhetik, aki a kommandáns nagybeteg leányát, akin az orosz orvosok nem tudtak segíteni, meggyógyította. Mandl dr. vezető egyébként a foglyok kórházát is, de ha sulyos megbetegedés fordul elő, úgy az irkucki kórházba szállítják a betegeket, mert ez esik a legközelebb.

A fogoly tiszték különféle sportot űznek: van tennisz, korcsolya, football pályájuk és együtt sportolnak a kommandáns gyermekeivel, akivel nagyon jó viszonyban vannak, néha teára is meghívja a foglyokat, nagyon jól bánik velük. Alakítottak különféle zenekarokat, sokat zenélnek és énekelnek. Az udvaron van egy medvéjük, azzal játszanak, idomítják, szóval amennyire lehet, elszórakoznak, elűzik unalmukat. Néha tudományos felolvasásokat is tartanak. A legkívánatosabb dolog a könyv, erre vágyanak a legjobban. A foglyoknak saját postájuk és cenzurájuk van, melyet teljesen egyedül vezetnek. Különben miután csak általánosságban beszélt a fogolytáborról, egyes személyekről nem adott felvilágosítást.

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit hogy a lapkihordóktól újságot vásárolni, vagy náluk a lapra előfizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvatást figyelembe nem veszi, büntetendő cselekményt követ el.

Hadikiállítás a kulturpalotában.

— A megnyitó ünnepély. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A kulturpalota előtti téren vasárnap délelőtt tizenegy óra felé élénk élet, mozgás jelentette azt, hogy az a kiállítás, melyet hadi-emlékeiből nyújt Arad közönségének a 33-ik gyalogezred, a társadalom minden rétegének szokatlan érdeklődését váltotta ki, hogy Arad közönsége készséggel ragad meg minden alkalmat arra, hogy filléereivel a háborus jókönyvság oltárán áldozatot hozzon.

Még rajtunk tombol a világ leghatalmasabb réme, a halált még szakadatlanul öntik közöttünk mindenfelé az öldöklő szerszámok és gépek milliói, még nem is látjuk a kivezető utat abból a rettenetes pusztulásból, még alig is mondhatók emlékeknek azok a tárgyak, melyek gondolatvilágunkat visszavezetik az immár három év óta tomboló vihar egy-egy mozdulatához és máris úgy érezzük, hogy el kell hozni eléink azokat a tárgyakat, képeket, leveleket, lapokat, relikviákat, melyeket ma együtt látunk a kulturpalota két kis termében, hogy helyes és szükséges volt e kiállítás megrendezése.

Aldozatot és fáradozást nem kimélve helyénvaló volt e hadi kiállítás megnyitása már azért is, hogy bevételével, ami az első nap eredményéből ítélve, rendkívül kedvezőnek ígérkezik, gyarapítsa a 33-ik gyalogezred rokkantjainak segélyezési alapját.

Katonai pontossággal a hirdetett időben délelőtt tizenegy órakor jelent meg a kulturpalota előcsarnokában várakozó előkelő közönség előtt Hess Rudolf gyalogsági tábornok, Monzer Ferenc ezredes és Schreitter József ezredes, Jilk alezredes.

Míg a palota előtti téren a katonazenekar játéka gyönyörködtette e pillanattól fogva a közönséget, benn az előcsarnokban Monzer ezredes, a 33-ik gyalogezred pótzászlóaljának parancsnoka üdvözölte a közönséget, a várost s vázolta a kiállítás célját. Tört magyarsággal kezdte beszédét s nyomban engedelmet kérve arra, hogy a magyar nyelv helyett, melyet nem bir annyira, hogy gondolatainak úgy adjon kifejezést, ahogy azt szeretné, a német nyelvet használhassa, szavait — németül — a következő értelemben folytatta:

— Az aradi házi ezred hadi kiállításának — úgy mond — az a célja, hogy képekben plasztikában és a megérzékítés minden egyéb eszközével bemutassa a közönségnek azt az utat amit a regiment a háboru három esztendejében megtett s azokat a küzdelmeket, melyeket ezen az uton megvívott. Hölgyeim és uraim, — folytatta az ezredes Önök valamenynyien a legbensőbb összeköttetésben állanak a mi kiállításunkkal, amely általános képet mutat arról, amit az Önök hozzátartozói a világháboruban cselekedtek. S itt fájdalmas büszkeséggel gondolok a mi hősi halottainkra. — A meghatottság ült ki minden arcra egy pillanat alatt. — Majd Arad város polgármesteréhez fordult Monzer ezredes megköszönve a város támogatását s végül közvetlen szavakban kérte a közönséget, hogy mozdítsák elő a kiállítás sikerét és célját, mert ezzel az ezred rokkant alapjának gyarapítását szolgálják s elősegítik azt, hogy a háboruban ejtett sebeknek ha csak egy része is gyógyulást enyhülést találjon.

A beszédet hosszantartó éljenzéssel fogadták a megjelentek. A lelkek mélyéről felhangzott éljenző hangok elesenedése után Hess Rudolf gyalogsági tábornok szólott a közönséghez.

— Az idő siet — ngymond — gyorsan, kiméletlen energiával dolgozik, gyorsan eliramlik anélkül, hogy fogva tartani vagy egyenlő léptekkel nyomon kísérni lehetne. Már ezen az alapon is, valamint a nemes célt tekintve melegen üdvözlöm a hadikiállítás rendezőségét.

A legszebb, a legteljesebb sikert kívánom Önöknek.

A tábornok a király és a hadsereg éltetésével fejezte be szavait.

Arad városa nevében Varjassy Lajos polgármester válaszolt az üdvözlő szavakra. Méltatta a kiállítás jelentőségét. Nemesak művészeti, hanem főként hazafias és emberi tartalma miatt értékeli különösen magasra azt a törekvést, mely ezuton is összeakarja kapcsolni a hadsereg és a polgárság érdekeit. Ezért engedte át a kiállítás céljaira a kulturpalotát Arad közönsége a legnagyobb készséggel.

A beszédek elhangzása után a virággal díszített folyosókon át Hess tábornok vezetése mellett a kiállítási termek felé tódult a látogató közönség, melyben úgy a polgári, mint a katonai körök asszonyai és leányai voltak nagy számmal képviselve, kik között ott láttuk Kintzig János főispánt, Fábry Sándor dr., Neuman Adolf bárót, Dálnoki-Nagy Lajost, Schill Józsefet, Urban Péter bárót, Bréda Viktor grófot, Lős Rezsőt, Kovács Vincét, Embey Ivánt, Szántay Lajost, Ring Gézát, Green Nándort, Grobb Jenőt, Eckhart Edét, Rajku Sebőköt, Borsos Béla dr., Halmay Andort, Steigerwald Alajost, Vizer Alajost, Zubor Andort, Stengl Antort, Lehrmann Viktort, Kehrer Károlyt, Berzsényi Bálát, Dobiaschi Józsefet, Kara Győzöt, Weisz Márkust, Szemere Kálmánt, Mandl Vilmos drt., Fényes Dezsőt, Darányi Jánost, Kreöner Miklóst, Bing Hugót stb.

A kiállítási termekben oly zsufoltan tolongott a közönség, hogy alig lehetett a tárgyak megtekintéséhez hozzájutni. Hess tábornok, akit Monzer Ferenc ezredes és Szudy Elemér tartalékos hadnagy, a kiállítás rendezője kalauzolt, egy óránál nagyobb időt töltött a termekben. A látottak felett legteljesebb megelégedését nyilvánította, majd bemutattatta magának Illencz Lipót hadnagyot, az ezred hadi festőjét és Kauffmann Ede dr. egyéves önkéntes káplárt, akinek nagy része van a kiállítás sikeres rendezésében, — annak a meleg, megkapó hatásnak elérésében, mely megfog bennünket, amikor a terembe lépünk.

A rendezőség kiváló helyes érzékéről tesz tanúságot minden kiállított tárgy és annak elhelyezése. Ép ezért legelső sorban őket: Monzer Ferenc ezredest, Stamp, Szömörkény és Dömötör László főhadnagyokat, Szudy Elemér dr. hadnagyot, Kauffmann Ede dr. és Petráz K. János önkéntes káplárokat illeti meg a nagyközönség elismerése.

A művészeti részt — és ezt mindenképpen nagyobb örömmel tesszük papírra — két aradi ember, Illencz Lipót festő és Rubletzky Géza szobrász munkája adta meg a kiállításnak. És minden elfogultság nélkül vallhatjuk azt, hogy e két művész feledhetetlen szép tanujelét adta alkotó zsenijének. Illencz Lipót új tárgyakban látjuk és mesteri formákban. Rengeteg vázlata és festménye uralja az első terem. A falakon üdeség, élénk harmonikus színei pompáznak, melyek leggazdagabban a bejáróval szemközti falon elhelyezett hatalmas vásznaról az „Assiagi fensik”-ról fogják meg lelkünket. „Gránátvetők a Kárpátokban”, „Első haladó,

rajvonal", „Támadás a Kukulon“, „Figyelő poszt“, „Sturmoló baka“, „Kötöző hely a front mögött“ című képei emelkednek ki a számtalan sok és egytől-egyig szép harctéri studiuma közül. Illenz összes képei az ezred tulajdonában maradnak. Nem kisebb művészi hatást ért el Rubletzky Géza gyönyörű reliefjével és „Isonzó öre“ című szobrával és siremlékeivel. „Mikor a mars elmegy“ című reliefjével szemben állottunk és láttuk a hatalmas öntvény huszonnyolc-harminc alakjának az elevenségig tökéletes mozdulatait, amikor minden megörnyedt hátról és szinte leolvastuk a harcra indulók gondolatait, úgy képzeljük, hogy Rubletzky e csodás szép munkájába, amikor életet öntött, lelki szemei előtt látta már azt a felséges jelenetet, amikor a legfőbb hadur az olasz pokol tüzeit visszaverni induló hőseit két kézzel üdvözölte és jó szerencsét kívánt nekik. Rubletzky reliefjének minden alakján ott látjuk azt a felséges erőt, melyen megtörik minden ellenségünk romboló szándéka, — melyet maga a király üdvözölt mindkét kezének mozdulataival. *Arad városának meg kellene ragadnia az alkalmat, hogy e kiváló művészi munkát a maga részére lefoglalja.* Megkapó és lebilincselő az a tökéletesség, a mellyel Rubletzky a belépővel szemben álló „Isonzó öre“ élénk állította.

Kisebb, de igen értékes festményekkel és rajzokkal szerepel a kiállításon *Liget* Hurok kadett és *Raskó* László hadnagy neve. Mindketten hősi halált haltak. Az előbbinek pompás akvarelljei, az utóbbinak pedig rózsaszínű tábori levelezőlapra rajzolt harctéri megfigyelései díszítik a falakat. A kiállítók között van *Dömötör* László, *Barkász* László és *Szilágyi* László dr. is egy-egy festménnyel.

A szobrászatot, helyesebben az építészeti képviseli Rubletzky kivül *Szömörkényi* Rudolf és *Reitzer* főhadnagy is. Előbbi a Krn tetején emelt, utóbbi pedig az aradi katonatemetőben emelendő siremlék tervezetével.

A harctér levegőjét érezzük arról a két hatalmas dombormúról, melyeknek egyike a *Lopurno* melletti, másika pedig a *Krn* levő a háboru eleje óta kiépített és tartott, bevehetetlen hadállásainkat ismerteti meg velünk. A lövészárkok, védő és ágyú állások labirintusait látjuk magunk előtt a legtökéletesebben kicsinyített formában s tanuljuk meg végre szemléltető formában egy harctéri állás lényegét, elrendezését, kapcsolatait. Az elsőt *Stamp* főhadnagy, az utóbbit *Wilk* H. kapitány tervezte. Mind kettőt *Mindszenti* Gusztáv közlegény építette fel, formázta meg, ki a polgári életben festő és szobrász.

Célszerűnek tartanók, ha Arad városa megvenné ezeket a domborműveket, azokról kicsinyített formákat csináltatna az iskolák részére, hogy a késő utókor e szemléltető képekről alkosson fogalmat magának arról, hogy apáik hol hullottak el, haltak meg a hazáért.

A kiállítás legnagyobb részét harctéri fénykép felvételek képezik.

Maga az ezred a történelme a részére felvett képeiből ezer darabot állított ki. Ezt a gazdag és nagyon érdekes fénykép sorozatot kiegészítik *Herceg* Rudolf hadnagynak az északi harctérről, *Serb* Tivadar kapitánynak, — az ezred adjutánsának az összes frontokról, *Lup* Péter őrmesternek *Némethy* és *Dömötör* László főhadnagynak, *Bloch* Henrik és *Demdy* Béla főhadnagynak a galiciai részről, *Szilágyi* László dr. főhadnagynak a montenegrói vidékekről, *Ottmann* dr. főorvosnak a Krnról, *Aufrecht* R. főhadnagynak és *Kánya* Géza hadnagynak az olasz fronttól, *Mairovitz* Emil főhadnagynak az aradi fogolytáborról és *Schreit*

ter József ezredesnek a régi várról készített felvételei.

A termeket gazdagon díszítik a háborus, trofeumok, emléktárgyak. Különböző üvegszekrényekben és a falakon, fegyverek, kardok díszelnek minden ellenfelünktől, majd egy vitrinben apróbb emléktárgyak halmaza köti le figyelmünket. A Romanov család 300 éves uralkodásának emlékére vert emlékpénzek, orosz és román gázmaszkok, srapnell hüvelyek, sapkák, tölténytáskák, egy magyar hadifogoly orosz vietója 20 rubelről. Orosz zseb kalendáriumok a cári család arcképeivel, orosz kiténtések, közöttük kettő az orosz-japán háborúból, kézi gránátok, X. Pius pápa egy eredeti kézírata 1908. március 30-áról, egy montenegrói ujság, repülő által ledobott röpecdulák, úszkúbi kendő, pénzek stb. állanak egy más mellett békés, néma esendőségben.

Az első szobában két, oroszoktól zsákmányolt gépfegyver, egy-egy olasz, orosz és szerb katona szuronyt szegezett alakja egészíti ki a kiállítást, melynek egyik legértékesebb része az ezred aranykönyvére tartozó fényképek, levelek és iratok. Az ezred aranykönyvét, mely egy üvegszekrényben áll, magyarul és németül vezeteli az ezred. A magyar részt *Szudy* Elemés, a németet *Kauffmann* Ede dr. írja.

A hadsereg vezérő tábornokainak arcképsorozatát veszi körül őfelsége IV. Károly király és Zita királynő arcképeit.

A rég mult idők kedves emlékeül állította ki még az ezred tulajdonában lévő és régibb történetére emlékeztető képeit és emléktárgyait.

Háboru a tengeren.

— Saját tudósítók teleteljelentése. —

Berlin. A Lokalanzeiger szerint az a német segédcirkáló, melynek a Csendes Óceánon való megjelenését több ízben jelentették, a hamburgi kikötőből kereskedelmi gőzösnek maszkirozva, erősen felfegyverezve indult utnak. A gőzös 4400 tonnás. Elindulásakor a skót partok körül és később a Jörceménység fok előtt haladt el. A Fokföld vidékén annak helyezett el. A hajó új géppalakkal van felszerelve és óránként huszonnégy mérföldnyi utat tesz meg. Hír szerint az indiai óceánon egy másik segédcirkáló is dolgozik.

Rotterdam. Az Alumentaria 2014 tonnásra Zononi 3900 tonnás gőzösök Anglia felé utban elsüllyedtek. Elsüllyedtek továbbá az *Aga glasgowi* és *Jola* liverpool hajók. Egy német tengeralattjáró két héttel ezelőtt 2000 tonnás személy szállító gőzöst süllyesztett el. Alexandria kikötőjének aknái az üldözést megakadályozták.

Berlin. A Hamburger Fremdenblatt jelentése szerint az angolok azzal a tervvel foglalkoznak, hogy az osztrák-magyar és német hadifoglyokat Kanadába szállítják, ami által a hajók biztosítva volnának a tengeralattjáró veszedelem ellen, visszafelé pedig gabonát hozhatnának Angliába.

London. A sajtó képviselőinek Atkinson municiósminiszter kijelentette, hogy a gépészek sztrájkja igen jelentékeny károkat okozott, bár a munició előállítását kevéssé befolyásolta. Ellenben nagy mértékben ártott az ágyú és repülőgépgyártásnak, a gépkocsik és thankok gyártásának. A júniusi és azután következő hónapok offenzívájának folytatása a munició előállításától függ. Néhány ágyúgyár dolgozott csak egyébként ezekben a szakmákban a gépészek sztrájkja miatt teljes három hét ment veszendőbe.

Kopenhága. Londoni jelentések szerint a hadügyminiszterium közli, hogy a német tengeralattjárók következtében az angol csapatszállítmányokból 600.000 ember pusztult el.

Páris. Hivatalosan jelentik: A tengerészet által kibérelt Colbert, amely katonaságot szállított a Földközi tengeren, április 28-án megtorpedózták és 51 ember életét vesztette.

H I R E K.

Ottenberg Tivadar állapota.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ottenberg Tivadar udvari tanácsos állapota ma délután súlyosra fordult s kezelő orvosai *Groszmann* Jakab dr. és *Löwinger* Miksa dr. kórházi főorvos a család megnyugtatóra telefonon intézkedtek, hogy reggelre *Benedek* tanár Aradra érkezék. Az est folyamán a beteg állapota válságos lett és reggel négy órakor — mikor esorokat írjuk — agonia állott be a súlyos beteg vezérigazgató állapotában.

— **Kinevezések.** A király *Mysz* Frigyes őrnagyot a 28. tábori vadászszázalójában és *Dürfeld* József báró őrnagyot a 33. gyalogezredben alezredesekké, *Malátsik* Lajos, *Szeitz* Bernát, *Scherer* Ferenc dr., *Székely* Ferenc dr. hadnagyokat a 2. honvédszázalóezredben főhadnagyká, *Chabada* Béla, *Kulizsák* Imre, *Ormay* Ottó, *Balaton* József, *Kenéz* Sándor, *Csotlós* Imre, *Sipos* Sándor, *Heller* Rezső, *Lenkuca* Traján és *Löwy* József zászlósokat a 2. honvéd gyalogezredben hadnagyká nevezte ki.

— **Kitüntetések.** A király az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül megparancsolta, hogy *Zichler* Gyula 33. gyalogezredbeli és *Birkenhauer* József 28. tábori vadászszázalójbeli hadnagyoknak a legfelsőbb dícsérő elismerés — a kardok egyidejű adományozása mellett — tudtukra adassék.

— **Kitüntetés.** A király *Eckhardt* Ferenc dr. közös pénzügyminiszteri segédlevéltárosnak a polgári hadi érdemkereszt második osztályát adományozta. A kitüntetett fia *Eckhardt* Erdőnek, az Aradi Első Takarékpénztár igazgatójának.

— **Az élelmiszerjegyek kiadása.** A liszt és kenyérjegyek utolsó 12. számú szelvénye most kerülve beváltásra, hogy az ezeknek megfelelő adagok kiszolgálása és a jövőre érvényes új jegyek zavartalan kiosztása akadálytalanul megtörténhessenek akként intézkedtem, hogy a 12-ik hétre esedékes liszt és kenyér adagok kiváltása a kereskedők és pékek által már május hó 23-án szerdán megkezdessék. Felkérem tehát a nagyközönséget, hogy az esedékes szelvényeket már szerdán és csütörtökön okvetlenül váltásák be, mert a következő napokon már megkezdődik az új jegyek kiosztása. A jövőre érvényes új liszt és élelmiszer jegyeket a városban levő közlelmezési hivatalban adják ki, még pedig az I. II. és III. kerületben lakók részére pénteken, a IV. V. és VI. kerületben lakó részére szombaton, és a VIII. VII. IX. kerületekben lakók részére pedig kedden délelőtt és délután a hivatalos órák alatt. Nagy az ellenőrzés mint a kiosztás gyorsabb lebonyolítása szempontjából figyelmeztetem a közönséget, hogy az új igazolványokat csak a régi igazolványok beszolgáltatása ellenében kaphatják meg, miért is a lejárt liszt és cukor jegyeket okvetlenül hozzák magukkal. Az államvasuti és arad és esanádi vasuti tényleges és nyugdíjas alkalmazottak csak az esetben kapnak új jegyet, ha a liszt vagy cukorigazolványokon a jóléti bizottság igazolja, hogy a vasutaktól nem kapnak ellátást. Katonatisztek és nős altisztek pedig csak a térparancsnokság által igazolt jegyek ellenében kapnak hatósági ellátást. Ugy a jóléti bizottságok mint a térparancsnokságok megfelelő számú igazolványokkal ellátatnak, s a jelentkezők azt ott kapják meg és a szabályszerű kitöltés a családfő és a hazulajdonos vagy kerületi biztos igazol-

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Gyöngyös város pusztulása.

Gyöngyös. Ma délután 5 órakor a közközház mosókonyhájában tűz támadt, amely csakhamar a szomszéd épületekre is áttért. A tűz kitörése idején a városban hatalmas szélvihar dühöngött, aminek következtében a tűz gyorsan terjedt tovább és lokalizálásra gondolni sem lehetett. A város helyőrsége, valamint a szomszédos Eger és Hatvan városok tűzoltósága is kivonult a tüzhöz. A hatóságok részéről Vass dr. főjegyző szállott ki a helyszínre és a katasztrófáról jelentést tett a belügyi kormánynak. A tüzvész mérvét még nem lehet teljesen megállapítani, az oltás rendkívüli nehézségekbe ütközik. E jelentés idejében a tűz már átszappott a nagy patakon túl levő városrészre is.

Brünn. Wischau városban ma nagy tüzvész pusztított. A viharban a tűz oly gyorsan terjedt, hogy rövid idő alatt 50 ház pusztult el, köztük az érseki palota és más középületek. Több ember életét veszítette. A tüzet öt órai munka után sikerült lokalizálni, azonban továbbterjedése a vihar folytán mégis lehetséges. A kár három millió koronára tehető.

Pétervár. A Távirati Ügynökség jelenti: Terestyenkó külügyminiszter ma fogadta az orosz sajtó képviselőit, akiknek többek között a következőket mondta:

— Tudom, hogy van egy kérdés, ami az orosz demokrácia minden csoportját izgalomba hozza. A demokrácia attól él, hogy a régi szerződések lekötése folytán Oroszország a háborút annexió céljára fogja felhasználni. Ezért fejezték ki azt a kívánságot, hogy haladéktalanul tegyék közzé a régi kormány által kötött összes szerződéseket. Meg vagyok győződve, hogy a kérdést tévesen fogták fel és a demokrácia tagjainak

erre nézve tisztában kell lenni. A szerződéseknek azonnal való nyilvánosságra hozása azonos lenne a szövetségesekkel nyombani szakítással és ez Oroszország elszigetelésére vezetne. Egy ilyen eljárás Oroszország helyzetének elkülönítésére vinne és ez a különbéke kezdetét jelentené. De ép ezt utasítom vissza az orosz nép teljes erejével. Az orosz nép megéri, hogy a világháborút csakis világbékével lehet befejezni.

Pétervár. A lapok jelentik, hogy Kerenszky hadügyminiszter Porwin hadnagyot a pétervári katonai kerület helyettes főparancsnokává nevezte ki. 1915-ben a forradalomban a hadnagyot a krasznójarszki kerület lövészarsága elnökké választotta meg Szibériában. Később büntetésül a kormány kényszermunkára ítélte, amelyet most a forradalomig kitöltött.

Pétervár. A nagy gyülekezeten, amelyet a jelenleg Péterváron tartózkodó Fekete tengeri flotta képviselői tartanak Kerenszky hadügyminiszter a következőket mondta: Amíg én hadügyminiszter vagyok, ellenforradalom nem lehetséges. Az utolsó csepp véremmel a népet fogom szolgálni. Ha a béke iránti óhajunkat kihirdetjük a világnak, úgy ez nem azért történik, mivel tehetetlenek vagyunk, hanem bizunk erőnkben. Az új kormány óhaja szövetségesével való teljes egységesség.

Loganó. Washingtonból jelentik: Az amerikai kormány nagy erőfeszítéseket tesz a Pétervárra küldendő amerikai misszió szervezésére. Root szenátort nagyköveti hatalommal ruházták fel és négy miniszter fogja kísérni utjába.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Hofman birodalmi képviselő azért nem kapott utlevelét Stockholmba, mert a birodalmi főügyész jelentése szerint bazarálás miatt vizsgálatban ellene folyamatban.

karról és ezért a rendőrség az összes gyárakhoz kérdést intézett, nem történt-e valahol az utóbbi napokban szerencsétlenség, de azt a választ kapta, hogy sehosem tudnak ilyenről. Arra is gondoltak, hogy talán a közközházban operációval távolították el a kézfejet és ez irányban megkérdezték a kórházat, azonban ez a nyom sem vezetett eredményre. Gondoltak arra is, hogy talán valaki öncsonkítást követett el, tekintettel a most folyó sorozásokra, azonban ez sem látszik valószínűnek, mert mint említettük, nem vágásnak, hanem szakításnak nyomait lehet megállapítani a testdarabon. A mozi mesébe illő lelet rejtélyes történetének felderítésén tovább fáradozik a rendőrség.

— **Házassági kaució hadikövénnyel.** Budapestről telefonálja tudósítónk: A Magyar Távirati Iroda illetékes helyről jelenti, hogy a 6-ik hadikövénnyre való jegyzés céljából a katonai házassági kaució is igénybevehető. Akinek katonai házassági kauciója van a hivatalos aláírási helyeken ennek terhére jegyezhet hadikövénnyel.

— **Néhetetlen ár.** Ceglédről jelentik: A múlt héten egy harminc holdas homoki szőlőt 180000 koronáért adták el.

— **Megdrágul a vágómarha.** Budapestről telefonálja tudósítónk: Magyarországon egyre nagyobb akadályai vannak a hadrakelt sergnek vágómarhával való ellátása dolgában. Ezért a hadügyminiszter a magyar földművelésügyi miniszterrel egyidejűleg május és június havára a vágómarha központnak nagyobb beszerzési árakat engedélyezett, amelyeket azonban júliustól kezdve minden hónap folyamán rendszeresen le fognak szállítani. Ha e magasabb árak mellett sem kerülne ki a Magyarországra kivett vágómarha hányad, akkor a magyar földművelésügyi miniszter, a rendkívüli helyzet által megokolt súlyos szabályokat fog életbe léptetni.

— **Távirati.** Az aradi királyi törvényszék Lehrman Viktor elnöklése mellett ma tárgyalta Janusza István körösfényesi lakos bűnperét, aki a múlt év őszén — a vádirat szerint — korcsmában, negy nyilvánosság előtt azt mondta, hogy a magyar urak teljesen elnyomják a paraszt embert és az adófizetőkkel tönkreteszik a népet. Ezért osztály elleni izgatással vádolták meg, de Miclea Szevér dr. védelme után a bíróság Januszát felmentette a vád alól.

— **Hadikövénnyjegyzés készpénz nélkül.** „Az Anker”-éret és járadék biztosító társaság mai hirdetésére olvasóink figyelmét felhívjuk.

— **Olasó osomag levélpapírok Kerpelnél.**

— **Ölgaretta hüvelyek Ingusznál.** 3248

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **A Salgótarjáni tőkeemelése.** A Salgótarjáni Köszénbánya Rt. a Kereskedelmi Banktól megszerezte az Északmagyarországi egyesített köszénbánya és iparvállalat részvényeinek többségét és ez utóbbi társaságnak május 21-én tartandó közgyűlése a Salgó képviselőit fogja választani az igazgatóságba. A Salgónak nagy tervei vannak a Nógrádmegyei műveltszomszédóságában levő Északmagyar bányatelepekkel. Ezenkívül az Északmagyar forrásvényese volt az Esztergomi Köszénbánya Rt.-nak is, úgy, hogy ennek a telepei is a Salgó kontrollja alá kerülnek. Az összes új telepeken ösleges alkalom kínálkozik a termelés fokozására. E program végrehajtásához szükséges anyagi eszközöket a Salgó tőkeemelése után óhajja megszerezni. Ezért részvényesait június 8-ikára rendkívüli közgyűlésre hívja meg és ez elé az igazgatóság azt az indítványt fogja terjeszteni, hogy az alaptőkét 22.000 darab új részvény kibocsátása által 4.400.000 koronára emeljék fel. Az új részvények elővételi jogát a régi részvényeseknek fogják felajánlani az igazgatóság által meghatározandó vételárért.

— **A „Duna Bolgár Királyi Hajózási Részvénytársaság” alapítása.** Szófiában folyó évi május hó 1-én megalakult a „Duna Bolgár királyi hajózási Részvénytársaság”. Értesülésünk szerint ezen alapításban részesek: a Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság, a „Magyar Általános Hitelbank”, az „Első Cs. Kir. Szab. Dunagőzhajózási Társaság” és a „Cs. Kir. Szab. Alt. Osztrák Földhitteltintézet”. Az ujonnan megalakult társaság mint hírlik már a legközelebb megkezdí a bolgár állomások között a parti közlekedést. Budapest, 1917. május hó 19-én. Az igazgatóság.

— **Földeladás.** A gazdasági széknek ma délelőtt megtartott ülésén Lócs Rezső h. polgármester, gazdasági tanácsnok jelentette, hogy három katasztrális hold területű városi földnek eladására az árverést megtartották. Egyedüli jelentkező Nemes Géza volt, akinek a földet katasztrális holdanként 2500 koronáért adták oda.

Minden egyes jegyzés gyorsítja a békét.

lása, valamint a jóléti bizottság és térparancsnokság meghatalmazottjának záradékolása után fognak a közlemezési hivatal által érvényesített és megfelelő kerületbe beosztatni. Végül figyelmeztetem a közönséget, hogy a kiadott listát és élelmiszer jegyekét gondosan őrizték meg mert több esetben előfordult visszaélések miatt a hivatal másolatot nem ad ki. A közlemezési hivatal vezetője.

— **Gyászemlékünnepelely.** Nehai Spitzer Ignác a aradi izraelita hitközség és intézményei bőkezű támogatója emlékének tiszteletére a zsinagógában május hó 22-én kedden este háromnegyed nyolc órakor gyászemlékünnepelely tartatik, melyre a hitközség tagjait és egyesületeket ez uton hívja meg, az előljárásság.

— **A kétujju kézfő.** Vasárnap délután azt jelentették Szepekovszky Teofil ügyeletes rendőrhadnagy, hogy a Marta-gyár közelében egy papirosba esavart, levágott emberi kézfőt találtak, amelynek csak hüvelyk és mutatóujja van, három ujj pedig hiányzik róla. A rejtélyes lelet a rendőrségre került és megindult a nyomozás annak megállapítása céljából, hogy juttott az az említett gyár környékére. A kézfő olyan, mint hogyha gép szakította volna le a

MOZGOKEP SZÍNHÁZ.

A cigánybároné. (Erna Morena sorozat III. az Urániában.) Erna Morena, aki csak az elmúlt szezonban bontakozott ki művészete teljes pompájában, ma hosszú szünet után újra szerepel a műsoron. A vászon Duszéja idegérzékeny örökké vibráló temperamentum, mely minden történésre reagál, vonásai egy pillanatra sem nyugodnak? az élet él benne és vele. S alig van színész, aki ilyen tökéletesen vászonra való alakítást produkál, mint ő, mert az érintett tulajdonságok mintegy idekötik. A mai szerepe is a tragédiák köréből meríti tárgyát, de gondosan beállítva módot nyújt a művésznőnek, hogy kválitását ragyogtassa. Egy teróvéré cigányleányt alakít olyan, mint amilyen típus ő maga: erős, szenvedélyes és hajthatatlan. A modern nő, aki még cigányleány szerepében is módot talál arra, hogy az örök nőiség diadalát hirdesse, ott hódít ahol nem a hatások, hanem az érzelmek tüze lobbantja lángra az érzéseket. — *Dorrit lumpol.* Weixler Dorrit egyik utolsó alakítása legközelebb az Urániában.

* **Királytigris IV.** — az Apollóban. (Szenzációs bűnügyi dráma.) Nem a ponyvairodalom métegyében fogamzott, hanem a színvonalon álló bűnügyi drámák mindig a legvonzóbb filmjei voltak a mozi-színházaknak. Ma, amikor az Apolló-színház bemutatta az amerikai World-filmgyár szenzációs detektiv-történetének, a Királytigrisnek legujabb fejezetét, szintén ezt tapasztaltuk. Beláthatatlan tömegek verődtek össze az Apolló-színház előtt s mind a két pénztárt ostrom alá vette a közönség. A Királytigris előbbi három fejezete annyira érdekfeszítő volt, hogy a következő fejezetek iránt a legnagyobb kíváncsisággal néz a közönség. A sorozat folytatása nem hozott csalódást. A szenzációs gonosztervő, Jimmy Valentine most is ép olyan találékony és vakmerő, mint amilyenek megismertük. Tettei bámulatba ejtenek s szinte mindvégig rabjává teszi a nézőpublikumot. A címszerepet a közönség szeretetébe zárkózott Róbert Warwick játsza a tőle megszokott rutinnal. A rendezésre nagy gondot fordított a híres amerikai filmgyár. A szenzációs bűnügyi sláger egy pompás Teddy vigjátékkal együtt kedden megy.

Jegyezzünk hadikölcsönt, mert ezzel hazafias kötelességet teljesítünk és fölös pénzünket jó kamatozással, feltétlen biztonsággal elhelyezhetjük.

A szerkesztésért felel:
Rudnyánszky Endre távollétében:
Stauber József.

AZ

eseményekről napról-napra a legalaposabb és a legfrissebb tudósításokban számol be az

ARADI KÖZLÖNY

Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háberus híreinek megbízhatósága révén

MAGYARORSZAG

vidéki lapjai között az első helyen áll. Az Aradi Közlöny a

LEGELTERJEDTEBB

napilap, amely a háboru alatt is a közönség fokozottabb igényeit tartotta szem előtt és nem szántotta le a szövegrészének terjedelmét, miért is a

LEGTARTALMASABB

újság. Az Aradi Közlönyt a közönség minden rétege olvassa és így a

LEGJOBB

hirdetési organum. Az Aradi Közlöny nemcsak a helybeli és a

VIDÉKI

hanem az ország újságolvasó köreinek, valamint a harctéren küzdő katonáknak is előszere-ttel olvasott

NAPILAPJA.**NYILTÉR.**

(Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget)

Gyertyát,	Gyufát,
Zsirosszódát,	Kristályszódát,
Kávékonszervet,	Csokoládét,
Cukorkát,	Kezet,
Keetsavat,	Gyümölcsöt,
Cirokseprüt és mindennemű háztar-tási, élelmi és ipari cikket nagyban és kisé-snyben szállít	

Gonda Nándor

Aruforgalmi Vállalata, Déván. 3363

Óvás!

Mostohaanyám, özv. Csizmás Lázárné szül. Ivanov Rakilának hitelt ne adjanak, mert semmi-nemű adósságot érte ki nem fizetek, mivel édes-ápám néhai Csizmás Lázár, Arad-Gáj, Templom-utca 28. szám alatti, kocsma és szatócs üzletét én örököltem. 3308

Csizmás István.

A készpénznélküli hadikölcsönjegyzést

lehetővé teszi

„Az Anker“ hadikölcsönbiztosítása

célszerű, mert a

VI. magyar hadikölcsön

biztosítását K 500-tól K 4000-ig formásí-gok és orvosi vizsgálat nélkül teljes ér-vénnyel az első biztosítási naptól kezdve, háboru eseteire is, lehetővé teszi,

hazafias, mert a hazát a béke gyors létrejövételé-hez segíti,

rendkívül olcsó, mert a magában alacsony díjköltség a hadikölcsön magas kamatozása folytán adott készpénzmegtérítés levonásával oly-csekély, mint az semminemű más biztosítá-snál nem áll fenn; kedvező díjfizetés akár havonként, akár hetenként, sem bé-lyeg-, sem más illetékek nincsenek.

Közelebbi felvilágosításokkal és aján-lati úrlapokkal díjmentesen szolgál

„Az Anker“ élet- és járadékbiztosító társaság vezetőigénykösege:

Kornis Testvérek

Arad, Vörösmarty-utca 1.

és

az Aradi Általános Takarékpénztár R. T. Arad, Szabadság-tér 7. sz., I. em. 3193

Lapkihordópár

jó fizetéssel felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

787

Használt ólom
megvételre kerestetik.

Mesés szép lesz az a hölgy,

aki az

IBOLYA DORÉ CRÉMET

használja. Az arcbőrt vakító teherre varázsolja és eltünteti mindenféle arctisztálanságot. **Ara egy tégelynek K 1.50.**

Ibolya Doré szappan 3 kor., Ibolya Doré tej 1 K 50 fill. Ibolya Doré hölgypor 1 K 50 fill.

Tyukszem ellen

a leghatásosabb szer az

Anagalin.

Ara 1 korona.

Kellemes ízű limonádét

mindenkor otthon készíthet 1 adag **CITRAS**-sal.

Ara 20 fillér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszertárában

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Magyar gyógyborok

Kitűnő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, láb-badozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerosztó szer, finom fűszeres ízű, zson-gító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetégek részére és ott, ahol a condurongó kéreg ja-vaiva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulaj-donságait és kiválóan alkalmas a most nehezen emészethető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 3 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-szertárában Arad, Szabadság-tér.

Viszkoteg, izzadás, napégés, bőrhámítás, rüh és sümör börtök, fekély, daganat és sebek ellen biztos és gyors hatáso szor a

Boroka-kinócs,
nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégegy 3 K. nagy tégegy 5 K. családi tégegy 9 K. Hozzávaló körkiszáppan 4 korona. Készíti: Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykőrös, 103. 7181

Házeladások,

valamint kisebb és nagyobb birtokok eladását, parcellázását közvetíteni vállalkoz. Az ország minden részében előjegyezve kis- és nagybirtokok. Aradon magán- és bérlőházak. Ajánlatokat, megbízásokat kér

Halmi József

adásvételi közvetítő iroda.
Lakás: Deák Ferenc-u. 5.
Telefon 726. 2989

Cognac:

Keglevich,
Dékány, Marty,
Adriatica gyártmány,
valamint likőr és rum, palackokban beszerezhető nagyban és kicsinyben 2056

Weiszberger Sámuel

utódánál
Körösvölgyi Pálinka-aktár
Arad, Andrassy-tér 5. Telefon 651.

Földbirtokosoknak	
35 évre	7% annuitás teljes árfolyam,
50 évre	6% annuitás teljes árfolyam,
50 évre	5-6% annuitás 99% árfolyam
63 évre	4-8% annuitás 95% árfolyam
65 évre	5-6% annuitás 90% árfolyam mellett, továbbá
aradi és békéscsabai házakra	
50 évre	6% annuitás 98% árfolyam mellett törlesztéses kölcsönöket folyósítat s parcellázásokat vállal a
Budapesti Kölosönkérveztető és Parcellázó Reszvénytársaság	
Budapest, VIII., Kenyérmező u. 6.	
Aradi megbízottaink: Bonyhádi József ut. Rapa-u 47. d. u. 2-4-ig.	

Viszonteladónak:

- 100 drb vegyes lev. lap K 6.—
 - 100 „ aranyos fényes lap K 8.—
 - 100 „ gelatin fényes lap K 6.—
 - 100 „ matt lev. lap K 5.—
 - 100 „ művész lap K 12.—
 - 100 mappa 10/10 levélpapír és boríték, jó minőségben K 32.—
- valamint más olcsó papíráruk kaphatók 3051

Deák Béla

könyv- és papírkereskedésében
Aradon, Furray-utca. Telefon 902.

Eladó

detailben dió, mogoró, málnaszörp, savanyu ugorka, paradicsom és tiszta hegyaljai bor, rum, cognac, stb.

Szent Pál-u. 3. sz.

13848—1917.

Hirdetmény.

A honvédelmi miniszternek 28500—el. 20—b—1916. számú rendelete alapján a városunk területén található és azelőtt év december hó 10-én december 20-ig összeírt ló, öszvér, öszvér-szamar és ezüsmár, valamint az ezekhez tartozó máhás állat felszerelések osztályozását rendelkezve el, ezen lóosztályozás megtartására f. évi május hó 22-től bezárólag 25-ig terjedő időt, je öljük meg.

Felhívjuk a lótulajdonosokat, miszerint a lóosztályozásra vonatkozó aiábbi rendelkezéseket pontosan betartsák.

A lóosztályozás a nagyvásártéren, a honvédhuszár laktanyával szemben fog megtartatni a következő sorrendben:

- Május 22-én a belvárosban és az Újtelep külváros részben.
- Május 23-án a Sarkad és Erzsé et külvárosokban.
- Május 24-én a Sága, Poltura és a Gáj külvárosban.
- Május 25-én a külhatáiban található lovak lesznek elővezetendők.

A lóosztályozás minden nap reggel 7 órakor kezdődik. A már összeírt lovakat kézen és egyenként kell elővezetni és egyuttal a lovakhoz tartozó máhás állat felszereléseket be kell mutatni. A nyilvántartó lappal ellátott lovakkal a nyilvántartó lapot is el kell hozni.

a) Azok a lovak, melyeket betegség, vagy valamely járvány elhurcolásának veszélye miatt nem lehet vagy nem szabad istállóból kivезetni,

b) azok a lovak, melyek az osztályozás évében 4 éven alul maradnak,

c) azok a lovak, melyek egy előbbi osztályozás alkalmával, mindenkorra alkalmatlan-nak találta tak, azonban az ezen lovaknál kiállított „tanúsítványt” (vörösel-pot) a lótulajdonos az osztályozás előtt a kapitányi hivatalba meg erősíteni köteles.

A lóosztályozó bizott és katonai képviselője a már összeírt máhás állat felszereléseket a birtokosnál megtekintetheti.

A megtekintésnél megízított katonai képviselő nyilt paranocsal fogja magát igazolni.

Aki a lovaknak az osztályozáshoz való vezetése és a máhás állat felszerelése bemutatása tekintetében fennálló törvényes rendelkezéseknek nem tesz eleget, kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntettedik. A városi tanács.

5928—1917. szám.

M. kir. jószágigazgatóság Arad.

Árlejtési hirdetmény.

Az aradi jószágigazgatóság irodák fűtésére az 1917—1918-ik őszi, téli és tavaszi időnyre szükséges mintegy 460 úrköbmetrer cser-, esetleg búkkhasáb tűzifának beszerzésére és házhoz szállításának biztosítása végett zárt írásbeli árlejtést hirdetek.

A szállított cser-, illetve búkkhasáb száraznak, jóminőségűnek kell lenni és teljes méretdben tömören kirakandó.

A szállítás a szükségsethez képest körülbelül 20—30 méterenkénti részletekben a Ferdinánd-utcában levő földművelési államépület udvarába eszközöndő.

A vételár kifizetése mindig a szállított mennyiség után, ha az átvételnél kifogás nem lesz, nyomban számla ellenében az aradi m. kir. adóhivatalnál történik.

Vállalkozó kötelezettségének biztosítására 1000 korona bantpénzt köteles letenni, mely 1918. évi május hó közepén adatik vissza, ha kötelezettségének kifogástalanul megfelelt.

Felhivatnak a környékbeli erdőbirtokosok és a helyi fakereskedők, hogy amennyiben a fa szállításra vállalkoznak, 1 koronás helyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat 1000 korona bantpénzzel oltatva, folyó évi június hó 9-én délelőtt 10 óráig az alólírott jószágigazgatósághoz nyujtsák be, hol a szerződési feltételek a hivatalos órák alatt betekintethők.

Arad, 1917. évi május hó.

Magyar királyi államjószágigazgatóság.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

3297

FOG. MOHR JEANNETTA

vizsg. fogtechnikusnő

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati téren legjobb sikerrel működtem, tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy helyben: Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em. egy a mostani kor igényeinek megfelelő fogászati műtérmet nyitottam, ahol legjobb berlini és amerikai módszer szerint kezelem beleegyet. fogluzás teljes őrzéstelenítéssel (fogasztás útján.) Aranyhidak, aranykoronák, mindennemű kauosuk fogasztók, szájpátlás nőkkül és légkamrával. Arany, ezüst, amalgam, porcellán és cement tömesek (plombák), mérsékelt díj-szabás mellett készittetnek. Becses partfogasztat kérve tisztelettel Mohr Jeannetta, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: d. e. 8—12-ig, d. u. 2—7-ig. Vidékiek 24 órán belül ktelepittetnek. 401

Fagydagaganatok

szüntetésére legjobb szer a

FRIGIN.

elmulasztására, fagyvizskettség biztos meg-sítással 1 korona.

Ára ecsettel és utasítással 1 korona.

Legfajdalmasabb tyukszemétől

is 3 nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. — Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra. Ára használati utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtására a legsikeresebben és teljesen csak a „Phenol-sav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, még a petéit is kiirtja. Ára 1 üvegnek 1 korona.

Legjobb fekete hajfestő

a „Melegen”. Egy pár perc alatt bármely haját, vagy bajuszt a legszébb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 3 korona 40 fillér.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél

Hajós Árpád

gyógyszer-táraban

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évében az Aradmegyei Közkórház számára.

